

Irina Acar
Julia Nikiforova

Yrityksen taloudellisen aseman analyysi: Aviagol Oy

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Tradenomi
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu 2012

Tekijät Otsikko	Irina Acar, Julia Nikiforova Yrityksen taloudellisen aseman analyysi: Aviagol Oy
Sivumäärä Aika	64 sivua + 10 liitettä 15.9.2010
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Talous ja rahoitus
Ohjaaja	Marjo Koistinen
<p>Tässä opinnäytetyössä selvitettiin huolinta- ja kuljetustoimintaa harjoittavan Aviagol Oy:n taloudellista tilaa tilinpäätösanalyysin avulla. Tutkimuksen tarkoituksena oli etsiä kohdeyrityksen heikon taloudellisen tilanteen syyt, löytää sopivat ratkaisut ja ehdottaa yrityksen johdolle hyödyllisiä ratkaisuehdotuksia yrityksen toiminnan ja kannattavuuden parantamiseksi.</p> <p>Tätä tutkimusta varten on valittu pienikokoinen palvelualan yritys Aviagol Oy. Opinnäytetyön tutkimusongelmana on Aviagol Oy:n huonon taloudellisen tuloksen syiden selvittäminen kahden viime vuoden ajalta. Tutkimus on suoritettu kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä osallistuvassa havainnoinnissa yhden tutkijoista ollessa osa yritystä. Tutkimusaineistona on käytetty oikaistuja tilinpäätöstietoja vuosilta 2010 ja 2011.</p> <p>Opinnäytetyössä käsiteltiin ensin yrityksen tilinpäätösanalyysin sisältöä teoreettisella tasolla. Työn empiirisessä osiossa on esitetty lyhyesti kohdeyritys, laskettu valitut tunnusluvut ja tunnuslukuanalyysin avulla tutustuttu yrityksen kannattavuuteen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Toiminnan heikkoudet ja muutoksia vaativat kohdat on selvitetty, analysoitu niiden arvot ja sovellettu tuloksia yrityksen taloudellisen nykytilanteen arviointiin. Seuraavaksi on laskettu kustannukset ja pohdittu niiden uusia käyttömahdollisuuksia. Työssä on tutkittu myös kassavirtoja ja selvitetty jatkuvan likviditeettiongelman syyt, eli miksi raha ei riitä ja miten nykyistä tilannetta voi parantaa.</p> <p>Lopuksi tuloksia on havainnollistettu, tutkittu, ehdotettu kehittämismahdollisuuksia ja tehty tarvittavat johtopäätökset. Yrityksen johdolle on esitelty hyödyllisiä kehittämismahdollisuuksia. Yritysjohdo voi käyttää analyysin informaatiota operatiivisten päätösten tekemiseen, toiminnan kannattavuuden parantamiseen ja kehittämissuunnan määrittelyyn.</p>	
Avainsanat	tilinpäätös, tunnuslukuanalyysi, kustannuslaskenta, kassavirta-laskelma, hinnoittelu

Authors Title	Irina Acar, Julia Nikiforova The company's financial position analysis: Aviagol Oy
Number of Pages Date	64 pages + 10 appendices November 2012
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Marjo Koistinen
<p>The present thesis investigated freight forwarding and transport activity in Aviagol Oy's financial position by carrying out financial statements analysis. The main purpose of this study was to identify the current economic situation of the case company and to search for reasons of the company's poor financial situation. The aim was to find appropriate solutions to the causes and to propose helpful and useful solutions to the company's management for better operation and profitability improvement. A small-sized company Aviagol Oy was chosen for this study. Aviagol Oy is a logistics company that operates in international and domestic freight forwarding and transportation area. The company specializes in the fur industry's air and road freight shipments.</p> <p>The study was carried out as a qualitative research. The study was carried out by participant observation, in which one of the researchers is part of the company. The theoretical part of the study focused on professional literature about financial statements and financial analysis. The data for the study consisted of the company's financial statements from years 2010 and 2011. The thesis first focused on the content of the company's financial statement analysis at the theoretical level. In the empirical section the target company was introduced, selected figures and index analysis were calculated in order to familiarise with the company's profitability, solvency and liquidity. The shortcomings and the points demanding change were clarified, analyzed, and their values were applied to the financial results of the company's current assessment of the situation. The thesis was carried out by calculating the costs, cash flow and considering new use for the expenses.</p> <p>The results of the study showed that the target company's financial position is very weak. The principal conclusion was that the company's net result was decreasing for both years and the target company's operations in 2010 and 2011 had not been profitable throughout the period. The development options were presented to the company's management which can use the information in the operational decisions and operational profit improvement.</p>	
Keywords	financial statement, index analysis, cost accounting, cash flow statement, pricing

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Taustaa	1
1.2	Tutkimuksen aihe ja toteutus	2
1.3	Tutkimusongelma	3
1.4	Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus	4
1.4.1	Tutkimuksen rajaus	4
1.4.2	Tutkimuskysymykset	4
1.5	Tutkimusmenetelmä	5
2	Yrityksen taloudellisen tilan analysointi	5
2.1	Tilinpäätösanalyysi	6
2.1.1	Tilinpäätösanalyysin tavoitteet	6
2.1.2	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö	8
2.1.3	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	10
2.1.4	Tilinpäätösanalyysin vaiheet	11
2.1.5	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyödyntäminen	13
2.1.6	Tilinpäätöstietojen oikaiseminen	14
2.2	Tunnuslukuanalyysi	18
2.2.1	Kannattavuuden analyysi	20
2.2.2	Vakavaraisuuden analyysi	21
2.2.3	Maksuvalmiuden analyysi	23
2.2.4	Liiketoiminnan tehokkuuden analysointi	24
2.3	Kustannuslaskenta ja hinnoittelu	26
2.4	Kassavirtalaskelma	32
3	Aviagol Oy:n taloudellisen tilan analysointi	35
3.1	Kohdeyrityksen yleiskuvaus	35
3.2	Aviagol Oy:n tunnuslukuanalyysi	35
3.2.1	Kannattavuuden tunnusluvut	36
3.2.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut	46
3.2.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut	49
3.2.4	Tehokkuuden tunnusluvut	51
3.3	Aviagol Oy:n kustannuslaskenta	53
3.4	Aviagol Oy:n kassavirtalaskelman analysointi	55

4	Tutkimustulokset	57
5	Johtopäätökset	59
6	Arviointi	61
	Lähteet	63

LIITTEET

Liite 1. Kululajikohtainen oikastu tuloslaskelma

Liite 2. Oikaustun taseen muoto

Liite 3. Kassavirtalaskelma

Liite 4. Aviagol Oy:n tuloslaskelma 1.1.2011–31.12.2011

Liite 5. Aviagol Oy:n tase 2010 ja 2011

Liite 6. Aviagol Oy:n oikaistu tuloslaskelma v. 2010 ja v. 2011

Liite 7. Aviagol Oy:n oikaistut taseet 2010 ja 2011

Liite 8. Tunnuslukujen kaavat

Liite 9. Aviagol Oy:n tunnuslukujen laskelmat

Liite 10. Kassavirtalaskelma Aviagol Oy 2011

1 Johdanto

1.1 Taustaa

Yrityksen päätavoitteena on tuottaa voittoa, mutta toimintaan sisältyy taloudellinen riski, jonka vuoksi yrityksen on tärkeää seurata taloudellista tilannettaan jatkuvasti ja järjestelmällisesti. Monet ulkopuoliset tahot ovat kiinnostuneita yrityksen taloudellisesta menestyksestä, esimerkiksi omistajat odottavat tuottoa pääomalle, jonka he ovat sijoittaneet yritykseen. Valtio, kunnat ja seurakunnat perivät veroa yrityksen tuottamasta voitosta, ja luotonantajat haluavat varmistua siitä, että yritys pystyy maksamaan heidän myöntämänsä lainat takaisin.

Nykyinen jatkuva maailmanlaajuinen taloustaantuma vaikuttaa hyvin paljon ulkomaankauppaan. Ulkomaankaupalla on merkittävä asema Suomen kansantaloudessa. Suomi on pieni ja avoin markkinatalousmaa, jonka vauraus on riippuvainen ulkomaankaupasta. Viennin ja tuonnin supistuksen seurauksena huolinta-alan yritysten palveluiden tarve on vähentynyt huomattavasti. Ilmapiiri työpaikoilla ei ole ihan sama kuin ennen, työntekijät kokevat stressiä ja pelkäävät jäävänsä työttömäksi. Tämä vaikuttaa palvelun laatuun ja työtehoon, mikä on tärkeä tekijä palveluyritykselle, jossa päätuotteena on palvelu. Tässä tilanteessa on vaikea arvioida, miten paha tämä taantuma on ja kuinka pitkään se kestäisi sekä missä vaiheessa yritykset joutuvat irtisanomaan tai lomauttamaan työntekijöitä.

Tässä opinnäytetyössä on tutkittu huolinta- ja kuljetustoimintaa harjoittavan Aviagol Oy:n taloudellista tilaa tilinpäätösanalyysin avulla. Todellinen yrityksen nimi opinnäytetyössä halutaan pitää anonyyminä, joten siitä käytetään tutkimuksessa nimitystä Aviagol Oy. Kohdeyritys on nuori ja kasvava yritys, jonka liiketoiminta on alkanut joulukuussa 2009. Tutkimustyössä analysoidaan Aviagol Oy:n taloudelliset tulokset ja puitteet tilinpäätösanalyysin avulla. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää tappion syyt taloudellisen aseman analysoinnin avulla ja löytää uusia keinoja, joilla yritys voi kilpailla huolinta-alalla.

Kohdeyrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tutkitaan tunnuslukuanalyysin avulla. Hyvä vakavaraisuus ja maksuvalmius luovat turvallisuutta. Kun kannattavuus on heikko, tunnuslukuanalyysin avulla selvitetään ongelmat ja saadaan selville, mikä toiminnan vaihe vaatii kehittämistä.

Tilinpäätösanalyysi suoritetaan, jotta yrityksen johto voi tunnistaa ja osaa ratkaista yrityksen toiminnan nykyiset ongelmat, tehostaa tuotanto- ja jakelutoimintaa, parantaa vakavaraisuutta, kehittää taloudellisen tilanteen kestävyyttä, suunnitella tuloskehityksen mahdollisuuksia ja varmistaa yrityksen mahdollisuuden pitää sitoumukset velkojille ja sijoittajille. Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on määritellä tehokkaimmat tavat savuttaa kannattavuus ja päätehtävänä on analysoida yrityksen tulosta ja arvioida sen taloudelliset riskit.

1.2 Tutkimuksen aihe ja toteutus

Tässä opinnäytetyössä selvitetään yrityksen Aviagol Oy:n taloudelliseen menestykseen vaikuttaneet syyt yrityksen liiketoiminnan tasolla ja myös analysoidaan valitun yrityksen tilinpäätöksiä kahden menneiden vuosien perusteella. Saatuja tietoja vaikuttaneista tekijöistä käytetään sitten ennustamiseen ja saadaan kuva yrityksen tulevasta taloudellisesta kehityksestä. Saatujen tietojen perustella ehdotetaan yrityksen talouden aseman parantamismahdollisuudet ja toiminnan kannattavuuden kehittämissuunnat.

Tutkimuksen olemme suorittaneet me, Irina Acar ja Julia Nikiforova. Valitsimme tutkimusta varten pienikokoisen palvelualan yrityksen Aviagol Oy:n. Olemme käsitelleet työssämme ensin yrityksen tilinpäätösanalyysin sisältöä teoreettisella tasolla ja sen jälkeen analysoineet yrityksen nykyistä toimintaa. Tutkimme valitun yrityksen taloudellisen tilanteen vuoden 2010 alusta asti, vertailimme sen tuloslaskelmia kahdelta tilikaudelta ja yritimme löytää hyödyllisiä ratkaisuja yrityksen kehittämiseksi.

Tutkimuksen ensimmäisenä vaiheena oli informaation kerääminen ja muokkaus eli tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen oikaiseminen, jotta ne olisivat vertailukelpoisia eri tilikausien välillä. Tavoitteena oli selvittää liiketoiminnan todellinen eli operatiivinen tulos ja arvioida rahoituksellinen oikea asema. Seuraavana tehtävänä oli päättää, mitkä

taloudellisen menestymisen osatekijät otetaan mittauksen kohteeksi ja mitkä menetelmät sopivat siihen parhaiten.

Tutkimusanalyysin empiirisessä osiossa laskimme ensin valitut tunnusluvut, analysoimme niiden arvoja ja käytimme tulokset yrityksen taloudellisen nykytilanteen arviointiin. Seuraavaksi laskimme kustannukset ja pohdimme niiden uusia käyttömahdollisuuksia. Tutkimme myös kassavirrat ja yritimme löytää jatkuvan likviditeettiongelman syyn eli sen, miksi raha ei riitä ja miten nykyistä tilannetta voi parantaa.

Tilinpäätösanalyysin avulla suoritimme yrityksen taloudellisen menestyksen tutkimuksen, selvitimme tunnuslukujen arvojen syy-seuraussuhteet; ovatko poikkeamat satunnaisia vai merkki kääntyneestä suuntauksesta. Loppuvaiheessa tuloksia havainnollistettiin, tulkittiin, ehdotettiin kehittämismahdollisuuksia ja tehtiin johtopäätökset.

1.3 Tutkimusongelma

Opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää, mistä johtui Aviagol Oy:n huono taloudellinen tulos kahden viime vuoden ajalta. Pyrimme tutkimustulosten perusteella selvittämään tekijät, jotka vaikuttavat tulokseen, sekä mitkä ovat niiden syyt. Samalla pohdimme ja etsimme vastausta kysymykseen, miksi myynnin kasvaessa rahavarat eivät riitä. Tilinpäätösanalyysin avulla tutustumme yrityksen kannattavuuteen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Tällöin saamme selville toiminnan heikkoudet ja muutoksia vaativat kohdat.

Tutkimuksen tarkoituksena on etsiä kohdeyrityksen kahden vuoden tappioiden syyt, löytää sopivat ratkaisut näihin syihin ja ehdottaa yrityksen johdolle hyödyllisiä ratkaisuja yrityksen toiminnan ja kannattavuuden parantamiseksi. Aviagol Oy on pieni palveluyritys pääkaupunkiseudulla, ja se tarjoaa kuljetus- ja huolintapalveluja kuluttajille ja toisille yrityksille.

1.4 Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus

Opinnäytetyön päätavoitteena on tutkia kohdeyrityksen taloudellinen asema ja ehdottaa ratkaisuja havaituille ongelmille. Tutkimuksen tarkoituksena on löytää keinot, miten voidaan parantaa yrityksen kannattavuutta selvittämällä sen menestymisen puutteita ja niiden syyt.

Analyysin perusteella voimme esittää yrityksen johdolle hyödyllisiä kehitysmahdollisuuksia. Yrityksen johto voi käyttää analyysin informaatiota operatiivisten päätösten tekemiseen, investointi- ja rahoituspäätöksiin, toiminnan kannattavuuden parantamiseen ja kehityssuunnan valitsemiseen.

1.4.1 Tutkimuksen rajaus

Tässä tutkimuksessa käsitellään ennen muuta kohdeyrityksen taloudelliseen tulokseen perustuvaa analyysia. Yritämme selvittää muun muassa, miten myyntikate vaikuttaa todelliseen bruttotulokseen ja missä tapauksessa kateprosentti on suurempi. Tällöin selvitämme tekijät, jotka vaikuttavat tulokseen, sekä mihin yrityksen kannattaa keskittyä ja miten yritys voi parantaa tulosta. Työssämme käymme läpi seuraavat aiheet: tunnuslukuanalyysi, kassavirtalaskelma, kustannuslaskenta ja katetuottoanalyysi.

Tilinpäätösanalyysiä lukiessa on hyvä ymmärtää, että se kertoo vain taloudellisen näkökulman, mutta ei sitä, ovatko asiakkaat tyytyväisiä, millainen yritys on työyhteisönä tai miten yritys on toteuttanut määritellyjä arvoja. Tilinpäätös on aina historia, raportit kuvaavat edellisen raporttikauden tapahtumia. (Karikorpi 2010, 185.)

1.4.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössä selvitämme tilinpäätösanalyysin ja tiedonkeruun avulla vastaukset seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Mikä on yrityksen taloudellinen tilanne ja onko sen liiketoiminta kannattavaa?
- Mitkä tekijät vaikuttavat yrityksen heikkoon tulokseen?

- Miten yrityksen tulee menestyäkseen kehittää omaa toimintaansa ja parantamaan tulosta?

1.5 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valitsimme kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimustavan, jossa yksityiskohtaista tietoa kerätään oikaistun tilinpäätöksen analyysin avulla. Tutkimus on suoritettu osallistuvassa havainnoinnissa, jolloin toinen tutkija on osa yritystä ja päätti tutkia samaa organisaatiota. Tutkimuksen aineistona on käytetty oikaistuja tilinpäätöstietoja vuodelta 2010 ja vuodelta 2011.

Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä on keskitytty tilinpäätösanalyysin sisältöön ja tavoitteisiin, kustannuslaskentaan, kassavirta-analyysiin. Teorian tarkoituksena on auttaa tutkijoita näkemään tutkimusongelman kannalta keskeiset asiat. Samalla rajataan näkökulmaa siten, ettei nähdä epäoleellisia asioita.

Tämän opinnäytetyön teoriaosuus käsittelee seuraavat aihepiirin kuuluvat käsitteet ja termit: tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi, kustannuslaskenta, kassavirtalaskelma, hinnoittelu. Teoreettisessa viitekehyksessä avatut kysymykset auttavat myös ymmärtämään kohdeyrityksen toiminnan kehityksen ja ongelmat, joita on käsitelty opinnäytetyön empiirisessä osassa.

2 Yrityksen taloudellisen tilan analysointi

Tässä luvussa käsittelemme teoriatiedot, jotka käytämme viitekehityksessä kohdeyrityksen taloudellista analyysia varten. Keskityimme tässä tutkimuksessa seuraaviin aiheisiin: tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi, kustannuslaskenta, hinnoittelu ja kassavirtalaskelma. Jokaisesta teorian teemasta valitsemme vain ne osat, jotka antavat parempaa kuvaa kohdeyrityksestä ja sen taloudellisesta tilanteesta. Otamme myös huomioon, että Aviagol Oy:n kirjanpito on ulkoistettu ja tämän takia yritysjohdolla ei ole riittävää tuntemusta kirjanpidosta. Tällöin otamme mukaan tähän työhön kuvauk-

sen tilinpäätöksestä, sen tarkoituksesta ja hyvistä mahdollisuuksista, mitä se antaa yritykselle, niin että yritysjohto voi ymmärtää viitekehityksen ratkaisut parhaiten.

2.1 Tilinpäätösanalyysi

Jokaisen kirjanpitovelvollisen on laadittava tilikauden lopussa tilinpäätöksen, jonka sisällöstä on määritelty lainsäädännössä hyvin yksityiskohtaisesti. Tilinpäätös koostuu ainakin taseesta, tuloslaskelmasta ja liitetiedoista. Tilinpäätös on lähde tilinpäätösanalyysia varten. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 15.)

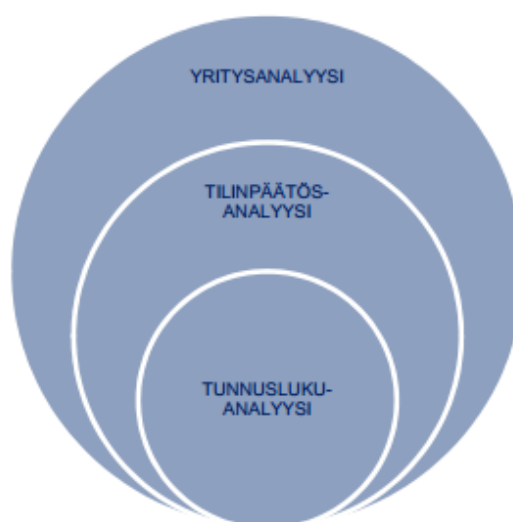
”Tilinpäätösanalyysillä tarkoitetaan yrityksen kannattavuuden, rahoituksen ja taloudellisten toimintaedellytysten mittaamista ja kriittistä arviointia tilinpäätösinformaation pohjalta” (Niskanen & Niskanen 2003, 8).

2.1.1 Tilinpäätösanalyysin tavoitteet

Tilinpäätösanalyysi suoritetaan tarkan ja täydellisen kuvan saamiseksi yrityksen taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksista ja muutoksista taloudellisessa asemassa. Analyysissä vertaillaan yrityksen taloudellista asemaa eri vuosina tai muutamien yritysten taloudellista asemaa ja kehitystä keskenään. Kuva yrityksen taloudellisesta asemasta, taloudellisista tuloksista ja taloudellisen tilan muutoksesta toimii johtopäätösten perustana monille sidosryhmille. Tällöin tilinpäätösanalyysi tarjoaa mahdollisuuden saada käsitys yrityksen taloudellisesta kehityksestä erilaisille käyttäjille. (Kallunki & Kytönen 2002, 14.)

Tilinpäätösanalyysin tehtävänä on arvioida yrityksen kannattavuutta eli tuloksen riittävyyttä ja sen kehittämiseen vaikuttavia riskejä. Tilinpäätösanalyysin perusteella arvioidaan myös yrityksen vakavaraisuutta tarkistamalla rahoitusrakenteeseen liittyviä riskejä. Yrityksen maksuvalmiutta selvitetään arvioimalla alle vuoden pituiset rahoituksen riittävyyden riskejä. Tämän lisäksi tilinpäätösanalyysi tuo enemmän arvoa, jos yritystä vertaillaan saman alan yritykseen, arvioidaan saman alan yritysten tunnuslukuja keskenään, niiden muutoksia ja muutosten syy-seuraussuhteita. (Niskanen & Niskanen 2003, 8.)

Tilinpäätösanalyysiksi kutsutaan yleensä kolmen analyysin kokonaisuutta, joita ovat yritystutkimus, tilinpäätösanalyysi ja tunnuslukuanalyysi. Näiden tehtävänä on saada vertailukelpoisia tietoja yrityksestä eri tilikausilta. (Niskanen & Niskanen 2003, 9.)

Kuvio 1. Yritystutkimus, tilinpäätösanalyysi ja tunnuslukuanalyysi (Niskanen & Niskanen 2003, 9).

Tilinpäätöksen sisältö, tietojen laajuus, julkistamisvelvollisuus, toimintakertomuksen esittäminen on määritetty kirjanpitolaissa ja muualla lainsäädännössä: osakeyhtiölaki, arvopaperimarkkinalaki, valtiovarainministeriön päätökset, kirjanpitolautakunnan yleisohjeet ja Pörssin ohjesäännöt. Kirjanpitolain mukaan kaikki yritykset ovat velvollisia laatimaan tilinpäätöksen, joka sisältää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot ja toimittamaan sen patentti- ja rekisterihallitukseen kuuden kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä. Julkistamisvelvollisuus on kaikilla osakeyhtiöillä. Kaikilla osakeyhtiöillä paitsi pienillä yrityksillä on myös toimintakertomuksen julkistamisvelvollisuus. Arvopaperimarkkinalaissa on säädetty julkisten osakeyhtiöiden julkistamisvelvollisuudet. (Kallunki & Kytönen 2002, 15–17.)

2.1.2 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö

Kirjanpitovelvollisen on laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus jokaiselta tilikaudelta. Sen pitää olla valmiina neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kirjanpitolain 3 luvun 1 pykälän mukaan tilinpäätökseen sisältyy tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot. Jos kirjanpitovelvollisen on lain mukaan suoritettava tilintarkastus ja julkistettava tilinpäätös, tilinpäätökseen on liitettävä myös tilintarkastus. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen varmistamista varten tilinpäätökseen on liitettävä myös tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. (Leppiniemi & Leppiniemi 2011; Vilkkumaa 2010, 23.)

Tuloslaskelman päätehtävänä on kertoa, miten tilikauden tulos muodostui. Tuloslaskelman saa laatia kululajipohjaisena (Kirjanpitolaki 1997, 1 luku 1§) tai toimintokohtaisena (Kirjanpitolaki 1997, 1 luku 2 §). Näiden ero on kulujen vähennysjärjestyksessä. Kululajipohjaisessa tuloslaskelman kaavassa kulut ryhmitellään tyypeittäin, esimerkiksi henkilöstökulut, palkat, poistot ja korot. Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa liiketoiminnan kulut vähennetään toimintokohtaisesti, eli ei enää kululajien mukaan. Tässä vaihtoehdossa kulut on jaettu kolmelle eri toiminnolle (hankinta ja valmistus, myynti ja markkinointi, hallinto) sekä liiketoiminnan muiksi kuluiksi. Yleisemmin on käytössä kululajipohjainen tuloslaskelma. (Niskanen & Niskanen 2003, 28; Karikorpi 2010, 33–36; Leppiniemi & Leppiniemi 2005, 100–101, 136–137.)

Tase kuvaa yrityksen taloudellista asemaa tilikauden viimeisenä päivänä. Se koostuu kahdesta osasta, joita ovat vasen vastaava-puoli ja oikea vastattava-puoli. Vasen puoli näyttää, mitä varoja yrityksellä on tarkistuspäivänä. Oikea puoli kuvaa, millä yrityksen toiminta on rahoitettu. Taseen puolten pitää mennä tasan ja olla yhtä suuret. Taseen esitystapaa on pidettävä aina samana, jos ei ole erityistä syytä muuttaa sitä. (Niskanen & Niskanen 2003, 38; Karikorpi 2010, 65.)

Jos yritys on pörssiyhtiö tai ylittää laissa määritellyt kokorajat, sen on julkistettava myös rahoituslaskelma. Rahoituslaskelma laaditaan maksuperusteisesti. Ideana on näyttää käyttäjille, mistä yritys on saanut rahaa ja mihin sitä on käytetty. Kirjanpitolau-

takunta (KILA) on julkistanut 30.1.2007 yleisohjeet, miten rahoituslaskelman laaditaan. (Karikorpi 2010, 87; Yritystutkimus ry 2011, 59.)

Rahoituslaskelma koostuu kolmesta osasta, joita ovat liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Liiketoiminnan rahavirta näyttää, miten yritys on pystynyt tilikauden aikana omalla liiketoiminnallaan tuottamaan rahavaroja toimintaedellytysten ylläpitämiseen, tuoton saavuttamiseen, uusien investointien hankkimiseen ja lainojen takaisinmaksuun velkojille. Liiketoiminnan maksuja ovat esimerkiksi asiakkailta saadut maksut myynnistä, ostolaskujen maksu, palkkojen maksu ja verot. (Niskanen & Niskanen, 2003, 169–170.)

Investointien rahavirta osoittaa, kuinka paljon yritys on maksanut investoinneistaan. Investointien rahavirrat on tärkeä esittää omana ryhmänään, koska nämä virrat näyttävät, miten yritys on käyttänyt rahavaroja tulevaisuutta huomioiden pitkällä aikavälillä. Rahoituksen rahavirrat kertovat, mitä muutoksia oman ja vieraan pääoman rakenteessa on tapahtunut tilikauden aikana. (Niskanen & Niskanen, 2003, 170.)

Tilinpäätöksen lukija saa siitä tietoa yrityksen taloudellisesta asemasta ja voi vertailla yritystä toisiin yrityksiin. Tämän takia tilinpäätöksen tietojen on oltava oikeat ja riittävät, josta on säädetty myös kirjanpitolaisissa. Tilinpäätöksen laatiminen on pakollista ja yleismaailmallinen vaatimus eri yhteisömuotoisille yrityksille. Tilinpäätös sisältää aina tiedot vähintään kahdelta tilikaudelta, jotta lukija voi seurata yrityksen kehitystä ja vertailla kausien tuloksia keskenään. Kaikkien paitsi pienten kirjanpitovelvollisten on laadittava myös toimintakertomus. Tilinpäätökseen liitettävästä toimintakertomuksesta lukija saa tietoa yrityksen toiminnan kehittymisestä, voi arvioida sen menestymistä sekä taloudelliseen asemaan vaikuttavia tekijöitä ja riskejä. Toimintakertomus sisältää yrityksestä lisätietoja, joita ei voi saada numeraalisesta aineistosta. Vaikka toimintakertomus ei ole tilinpäätöksen osa, se on aina liitettävä tilinpäätökseen. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 15-17; Vilkkumaa 2010, 22.)

Yritys saa vapautuksen rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen laatimisesta, jos se on täyttänyt vähintään yhden seuraavista ehdoista kahtena viimeisenä tilikautena:

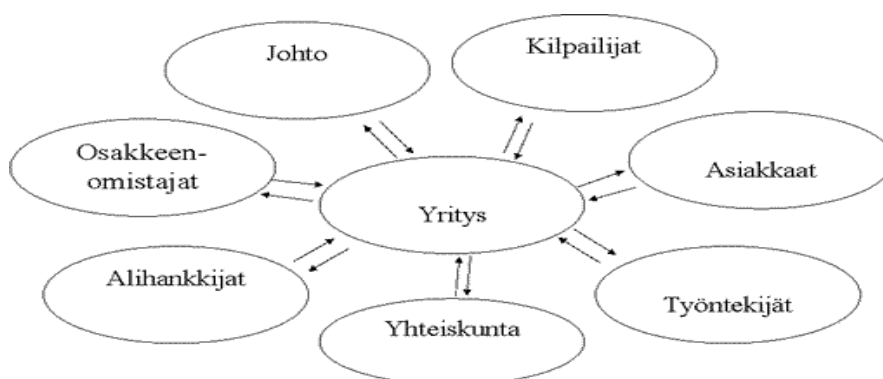
- liikevaihto on 7 300 000 euroa

- taseen loppusumma 3 650 000 euroa
- henkilöstö keskimäärin 50 henkilöä. (Vilkkumaa 2010, 22.)

Yrityksen johto voi päättää, että toiminnan kannalta on hyvä laatia rahoituslaskelma ja toimintakertomus. Näillä yritys voi vaikuttaa yrityksen kuvan sisäistämiseen ja esittää tietoja, jotka muuten jäisivät lukijalta huomaamatta. (Vilkkumaa 2010, 22-23.)

2.1.3 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Kaikki yrityksen sidosryhmät ovat kiinnostuneita yrityksen taloudellisesta menestymisestä. Tilinpäätösanalyysin käyttäjäryhmiin kuuluvat sekä sisäiset että ulkoiset ryhmät. Sisäiset käyttäjäryhmät ovat esimerkiksi omistajat, sijoittajat, yrityksen johto ja työntekijät. Ulkoisiin käyttäjäryhmiin kuuluvat analyytikot, rahoittajat, tavarantoimittajat, asiakkaat ja viranomaiset (Kuvio 2).

Kuvio 2. Yrityksen sidosryhmät (Niskanen & Niskanen 2003, 13).

Nykyiset omistajat ja mahdolliset tulevat omistajat tutkivat itse tai analyytikkojen avulla tilinpäätöstä oman pääomaehtoisten sijoitusten näkökulmasta. Eri analyytikkojen tekemät päätökset ja ennusteet voivat erota toisistaan erilaisten menetelmien käytön ja eri tavoitteiden asettamisen takia. Myös omistajat ja sijoittajat ovat erilaisia, ja sekä riskinotto- että tuottotavoitteet vaikuttavat päätöksiin. Jotkut omistajat ovat enemmän kiinnostuneita päättävällä, toiset turvallisesta sijoituksesta, jotkut odottavat osingonmaksua. (Niskanen & Niskanen 2003, 13–14.)

Yrityksen johto käyttää tilinpäätösanalyysin informaatiota operatiivisen päätöksen

tekemiseen, investointi- ja rahoituspäätöksiin, toiminnan kannattavuuden arviointiin ja kehittämisen suunnan valitsemiseen. Työntekijät voivat olla kiinnostuneita tilinpäätöksestä esimerkiksi työpaikan säilyvyyden näkökulmasta tai jos yrityksessä on käytössä tulos- ja voittopalkkiojärjestelmät. (Niskanen & Niskanen 2003, 14–15.)

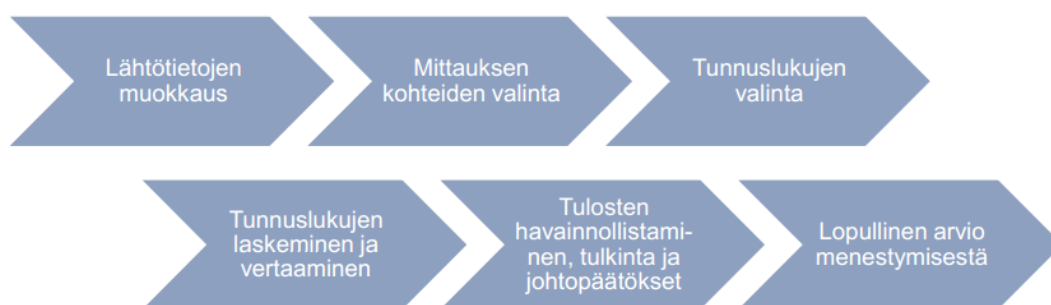
Rahoittajat ovat kiinnostuneita siitä, että yritys pystyy maksamaan lainat takaisin. Tämän takia rahoittajat tutkivat yrityksen tilinpäätökset muutamalta edelliseltä tilikaudelta. Luotonantajat kiinnittävät erityisesti huomiota yrityksen takaisinmaksukykyyn, rahoitusrakenteeseen ja omavaraisuusasteeseen. Myös tavarantoimittajat ovat kiinnostuneita siitä, että saavat tavaroiden laskut maksettuna ajoissa. Tämän takia tavarantoimittajat tyypillisesti hankkivat asiakkaastaan luottoluokituksen tiedot ja voivat saada heitä kiinnostavat tiedot tilinpäätöksestä. (Niskanen & Niskanen 2003, 16–17.)

Tilinpäätösanalyysi on myös erinomainen tietolähde kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille yrityksen taloudellisen suorituskykyä arvioitaessa. Viranomaiset tarkistavat yrityksen veromaksujen oikeellisuuden ja yrityksen hinnoittelutavat tilinpäätöksen informaation avulla. (Niskanen & Niskanen 2003, 17.)

2.1.4 Tilinpäätösanalyysin vaiheet

Tilinpäätöksen analysointi toteutetaan vaiheittain. Ensimmäinen tilinpäätösanalyysin vaihe on tilinpäätösinformaation muokkaus eli tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen oikaiseminen, jotta se olisi vertailukelpoinen eri tilikausien tai eri yritysten välillä. Käytännössä tilinpäätöksen oikaiseminen tarkoittaa tilinpäätöksen uudelleenjärjestelyä. Tavoitteena on selvittää liiketoiminnan todellinen eli operatiivinen tulos ja arvioida oikea rahoituksellinen asema. Tällöin lukija saa ajankohtaisen kuvan jatkuvan ja säännöllisen liiketoiminnan kannattavuudesta. Tilinpäätöstä koskeva lainsäädännön mukaan laadittu tilinpäätös ei vaadi enempää muokkausta. (Niskanen & Niskanen 2003, 19; Salmi 2006, 131.)

Kuvio 3. Yritystutkimus, tilinpäätösanalyysin vaiheet (Niskanen & Niskanen 2003, 19–20).

Seuraava tilinpäätösanalyysin vaihe on mittauksen kohteiden valinta. Analyysin tekijän tehtävänä on päättää, mitkä taloudellisen menestymisen osatekijät otetaan mittauksen kohteeksi ja mitkä menetelmät sopivat tätä varten parhaiten. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Tilinpäätösanalyysin kolmannessa vaiheessa lukija suorittaa yrityksen taloudellisen menestyksen tutkimuksen tunnuslukuanalyysin avulla. Yrityksen taloudellisen menestyksen analyysi voidaan suorittaa myös prosenttiluvun muotoisen tilinpäätöksen laadinnalla, trendianalyysillä ja kassavirta-analyysillä. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Tunnuslukuanalyysia varten analyysin suorittajan täytyy valita tunnusluvut, jotka mittaavat valittuja mittauskohteita parhaiten, laskea valittujen tunnuslukujen arvot ja verrata niitä muiden yritysten vastaaviin arvoihin. Tunnuslukuanalyysissä käytetään hyväksi useamman vuoden tietoja, jolloin saadaan kuva yrityksen kehityksestä suhteessa muihin. Tunnusluvut ovat hyödyllisiä yritysten välisessä vertailussa. Ne auttavat eliminoimaan yritysten välisiä kokoeroja, rahan arvossa tapahtuneita muutoksia ja muita vaikeuttavia tekijöitä. Tunnuslukuja käytetään yrityksen kannattavuuden, rahoituksen, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden kuvaamiseen. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196–197.)

Lopuksi tuloksia havainnollistetaan (taulukkoina, kuvioilla), tulkitaan ja tehdään tarvittavat johtopäätökset sekä lopullinen arvio menestymisestä ja tulevaisuuden ennusteista. Loppuvaihe suoritetaan selvittämällä arvioiden ja lukujen syy-

seuraussuhteet. Tärkeää on myös selvittää, ovatko poikkeamat sattunaisia vai merkki kääntyneestä suuntauksesta. (Niskanen & Niskanen 2003, 20.)

2.1.5 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyödyntäminen

Tilinpäätös ja toimintakertomus tarjoaa laajan määrän hyväksikäyttömahdollisuuksia. Jokainen lukija voi saada niistä tarvittavia tietoja. Kirjanpitolaki määrittelee ainakin seuraavat tehtävät tasetta, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa varten: taloudellinen asema, tuloksen muodostuminen ja varojen hankinnan ja käytön kuvaaminen. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 20.)

Tilinpäätöksen pohjalta lasketut tunnusluvut ja niiden sisältämät tiedot maksukyvyttömyyden riskistä antavat hallitukselle tietoa yrityksen voitonjakokelpoista varoista. Voitonjaon edellytyksenä on maksukyvyttömyyden välttäminen. Monella tavalla tilinpäätöstä käytetään perustana verotuksessa ja luottopäätöksissä. Tilinpäätös on päälähte sijoitusammattillisille, jotka käyttävät sitä omissa analyyseissään sekä arvopapereiden arvonnousun tai -laskun arvostuksessa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 21.)

Tunnuslukuanalyysi auttaa yrityksen johtoa seuramaan asetettuja tavoitteita ja suunnittelemaan tulevaa kehitystä. Sekä yrityksen johto että sijoittajat käyttävät hyväksi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältämää informaatiota yrityksen eri vuosien tuloksien seurantaan sekä vertailuun muiden saman alan yritysten kanssa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 22.)

Tilinpäätökset ja toimintakertomukset sisältävät monipuolisia liikeloustietoja yrityksen toiminnasta eri tutkimuksia varten. Tutkimuksien tavoitteina voivat olla yrityksen menestymisen mittaaminen, talousaseman kuvaaminen, saman alan eri yritysten vertailu keskenään ja sekä yrityksen että koko alan kehityksen ennustaminen. Tilinpäätöksen tiedot ovat laajasti käytettävissä yrityksen arvon määrittämisessä. Tällöin yrityksen nykyistä ja tulevaa kehitystä seurataan ja tärkeitä johtopäätöksiä tehdään yleensä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen avulla. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 23.)

2.1.6 Tilinpäätöstietojen oikaiseminen

Tärkeimmät tiedot yrityksestä tilinpäätösanalyysia varten ovat virallisessa tilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa. Ne on laadittu määrättyjen periaatteiden mukaan, joista on säädetty pääasiallisesti kirjanpitolaissa ja tilinpäätöstä koskevissa lainsäädännössä. Tilinpäätöksen oikaisemisen tarkoituksena on saada vertailukelpoinen ja mahdollisimman käyttökelpoinen muoto, joka sopii käyttäjän tutkimusta varten parhaiten. (Ikäheimo & Lounasmeri & Walden 2005, 111–112.)

Lainsäädännön mukaan yritysjohto voi tehdä harkinnanvaraisia valintoja tilinpäätöksen osalta, tällöin yrityksen kuva ja taloudellinen informaatio tulevat esille mahdollisimman ymmärrettävällä tavalla. Nämä harkinnanvaraiset erät on erityisesti tarkistettava ja muokattava tunnuslukuanalyysiä varten. Yrityksen johto voi näyttää tasaisen tuloksen saavuttamista esittämällä huipputulokset alhaisemmiksi tai huonot tulokset suuremmiksi, ettei tarvitsisi selittää toiminnan kehityksen vaihtelua, ja että yritys näyttäisi turvallisemmalta sijoittajan kannalta. (Ikäheimo ym. 2005, 111–112.)

Ennen 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja kirjanpitoasetuksia monet yritykset käyttivät hyväksi vallinaisia selvityksiä ja valinnaisia arvostus- ja jaksotusperiaatteita (erityisesti poistoja ja varauksia), jotta yrityksen johto voisi niiden avulla säädellä tilinpäätösvoiton suuruutta. Tällöin tilinpäätösaineisto on vaatinut paljon muokkaamista ennen tilinpäätösanalyysin tekemistä ja tunnuslukujen laskemista. Uuden lain tehtävänä on ollut ottaa huomioon eri EU:n direktiivien ja lainsäädännön vaatimukset. Ennen lainuudistusta yrityksillä oli huomattavasti enemmän mahdollisuuksia muokata tilinpäätöstään. (Kallunki & Kytönen 2002, 29–31; Niskanen & Niskanen 2003, 60.)

Nykyisen lainsäädännön mukaan tilinpäätöksen muokkaamisen tarve on suuresti vähentynyt, mutta siitä huolimatta monet erät on edelleen huomioitava erityisesti. Nämä erityiskohdat ovat sekä tuloslaskelmassa että taseessa. Tämän lisäksi on aina tarkistettava, että tilinpäätöksessä esitetty tilikausi on ollut 12 kuukautta. Huomioitavia ovat myös lainsäädännön mahdolliset muutokset ja yrityksen tilinpäätöskäytännön muuttaminen. Näiden kaikkien kohtien huomioimisen keskeisenä tehtävänä on tehdä

tilinpäätöksen tiedoista vertailukelpoisia. (Ikäheimo ym. 2005, 112; Kallunki & Kytönen 2002, 29-31.)

On tärkeä muistaa, että osa suomalaisista yrityksistä täyttää kansainväliset IAS- tai IFRS-normistot, osa yhdysvaltalaiset US GAAP:in säännökset ja suurin osa suomalaiset kirjanpitolain mukaiset normit. Näiden normistojen perustella laaditut tilinpäätökset poikkeavat jossain määrin toisistaan ja näin eri normistojen puitteissa toimivien yritysten vertailu on hankala. (Ikäheimo ym. 2005, 112.)

Yritysneuvottelukunnan (YTN) vuonna 2011 julkaisema Yritystutkimus ry:n tilinpäätösanalyysin opas sisältää sekä tuloslaskelman ja tasekirjan oikaisujen suorittamisohjeet että kassavirtalaskelman ja tunnuslukujen selitykset ja laskentaohjeet. Tärkeimmät päivitykset yritystutkimuksen analyysissä ovat 1.9.2006 voimaan tullut uusi osakeyhtiölaki ja 1.7.2007 voimaan tullut tilintarkastuslaki. Uuden osakeyhtiölain tärkein muutos koskee osingonjaon edellytyksiä. Nykyään tasetesti ja maksukykyisyydestä on suoritettava ennen osingonjakoa, eli osingonjakoa ei saa tehdä, jos se voi aiheuttaa yhtiön maksukyvyttömyyden. Oikaistun tuloslaskelman ja taseen kaavat ovat liitteissä 1 ja 2. (Yritystutkimus ry 2011, 7-8.)

Oikaistun tuloslaskelman kaavassa käytetään välisummia, joita ei ole virallisessa tuloslaskelmassa. Käyttökate kertoo varsinaisen liiketoiminnan tuloksen ilman pitkäaikaisten tuotannon tekijöiden kulumisen vaikutusta. Liiketuloksessa nämä ja mahdolliset arvonalentumiset on huomioitu. Liiketulos kuvastaakin siten parhaiten varsinaisen ydinliiketoiminnan tulosta. Nettotuloksen laskemiseksi liiketuloksesta vähennetään rahoituksen kulut ja verot. Näiden muokkausten jälkeen jää jäljelle nettotulos, joka puolestaan kuvaa sitä osaa tuloksesta, johon voitonjako omistajalle perustuu. Kokonaistuloksen laskemiseksi nettotuloksen jälkeen tuloslaskelmassa ovat erät, jotka eivät kuulu normaaliin säännölliseen liiketoimintaan, eli satunnaiset tuotot ja kulut. (Hujala 2011.)

Tuloslaskelman eriä oikaistaessa kannattaa kiinnittää huomiota seuraaviin eriin. Valmiiden tuotteiden varaston muutos ja oma käyttö oikaistaan yhdistämällä ne ja siirtämällä satunnaisista liiketoiminnan tuotoista käyttökatteen yläpuolelle.

Kertaluonteiset ja vertailua vaikeuttavat liiketoiminnan muut tuotot oikean kuvan saamiseksi siirretään satunnaisiin tuottoihin. Edellä mainituista tuloista syntyneet kulut siirretään satunnaisiin kuluihin. (Yritystutkimus ry 2011, 17–26.)

Omistajan palkat varsinkin henkilöyhtiössä voivat puuttua tuloslaskelmasta kokonaan, ja niiden osalta voidaan joutua arvioimaan palkkakustannus omistajayrittäjän osalta kokonaan. Jos yritys on luopunut kokonaan jostain toimialasta ja kirjannut myyntitappiot liiketoiminnan muihin kuluihin, oikaistaan ne siirtämällä satunnaisiin kuluihin. Kirjanpitolain mukaan tehdyt suunnitelman mukaiset poistot yleensä kuvaavat hyvin pitkäaikaisten tuotannontekijöiden kulumista, mutta usein on hyvä verrata niiden tasoa alan keskimääriin lukuihin tai jopa korvata ne verottajan hyväksymillä enimmäispoistoilla. (Yritystutkimus ry 2011, 17–26.)

Tilikauden aikana kertyneet kurssivoitot kuuluvat oikaistussa tuloslaskelmassa kohtaan kurssierot ja käyvän arvon muutokset pitää siirtää rahoitustuotoista kokonaistuloksen alapuolelle. Vastaavasti siirretään mahdolliset kurssitappiot ja rahoituskulut. Näiden oikaisujen jälkeen on tarkistettava, että satunnaisista tuotoista ja kuluista syntyneet välittömät verot siirretään satunnaisiin kuluihin ja tuottoihin. Laskennalliset verosaamiset ja -velkojen muutokset oikaistussa tuloslaskelmassa ovat kohdassa muut tuloksen oikaisut. Satunnaisista kuluista on siirrettävä liiketoiminnan kuluihin erät, jotka eivät täytä satunnaisten kulujen tunnusmerkkejä eli eivät ole kertaluonteisia, tuloksen kannalta olennaisia tai tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia. (Yritystutkimus ry 2011, 17–26.)

Taseen vastaavaa puolella on tehtävä muun muassa seuraavat oikaisut. Aineettomissa hyödykkeissä on tarkistettava, että aktivoidut menot ovat todennäköisesti tuottamassa lähiaikoina niitä vastaavaa tuloa. Samoin aineettoman omaisuuden hankintamenot aktivoidaan. Tuottamattomaksi osoittautuneet kehittämismenot ja arvottomaksi osoittautuneet liikearvot on poistettava kokonaan taseen vastaavista ja omasta pääomasta. (Yritystutkimus ry 2011, 31–33.)

Aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvat oikaistussa taseessa maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet. Maa- ja vesialueiden

arvonnousut kirjataan arvонkorotuksina suoraan omaan pääoman. Aiheettomat aikaisemmat arvonkorotukset korjataan kirjanpitolain mukaan pienentämällä samalla omia pääomia. (Yritystutkimus ry 2011, 33–34.)

Oikaistussa taseessa sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset on yhdistetty yhteen ryhmään. Vaihtuvien vastaavien pitkäaikaiset saamiset oikaistaan siirtämällä ne pysyvien vastaavien sijoituksiin ja pitkäaikaisiin saamisiin. Omasta pääomasta ja osakkeista on poistettava osakkeiden tasearvo, jos nykyisen taloudellisen tilanteen mukaan osakkeilla ei ole arvoa tai omistetun yrityksen oma pääoman arvo on hävitetty. Jos yrityksellä on jäljellä maksamattomat leasingmaksut, mikä käy ilmi tilinpäätöksen liitetiedoista, ne on lisättävä taseen vastaavaa puolelle. (Yritystutkimus ry 2011, 35–36.)

Muokkauksen yhteydessä on tarkistettava, että oikaistun taseen vaihtuviin vastaaviin on siirretty vain hyödykkeiden tai tavaroiden hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Lyhytaikaiset saamiset oikaistaan jakamalla kaikki virallisen taseen lyhytaikaiset saamiset neljään ryhmään: myyntisaamiset, sisäiset myyntisaamiset, muut sisäiset saamiset ja muut saamiset. Oikaistussa taseessa sisäisiin myyntisaamisiin on lisätty myös myyntisaamiset konsernin yrityksiltä tai omistusyhteyserityksiltä. Muut myyntisaamiset kirjataan muihin sisäisiin saamisiin, joihin kuuluvat myös saamiset saman konsernin yrityksiltä ja omistusyhteyserityksiltä. Muihin saamisiin yhdistetään kaikki saamiset ulkopuolelta eli virallisen taseen lainasaamiset, muut saamiset ja siirtosaamiset. (Yritystutkimus ry 2011, 37–39.)

Virallisen tasekaavan kohdat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset on yhdistetty oikaistussa taseessa yhteen ryhmään rahat ja rahoitusarvopaperit. Oman pääoman oikaisut on tehtävä, kun virallisen taseen omaisuuseriin ja velkoihin tulee muutoksia analyysien aikana. Nämä oikaisut tehdään suoraan taseeseen, ei tuloslaskelmaan. (Yritystutkimus ry 2011, 43.)

Vieras pääoma oikaistussa taseessa koostuu virallisesta taseesta siirretyistä pakollisista varauksista, pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista veloista ja myös ulkopuolelta otetusta leasingvastuukannasta. Jos jokin välirahoitusinstrumentti täyttää oman pääoman

edellytykset, se on siirrettävä omiin varoihin. Vaikka pääomallaina on vieras pääoma, tilinpäätöksessä sitä saa osittain tai kokonaan pitää omana pääomana niin, että sillä katetaan sidottu oma pääoma ja kertyneet tappiot. Näiden ehtojen perusteella on tehtävä oikaisut ja loput pääomallainasta kirjataan vieraaseen pääomaan. (Yritystutkimus ry 2011, 45.)

Omina kohtinaan on oikaistussa taseessa laskennallinen verovelka, pakolliset varaukset ja leasingvastuut. Laskennallinen verovelka lasketaan ottamalla poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista yhtiöverokannan mukainen osuus, jota ei oikaista tuloslaskelmassa. Pakolliset varaukset syntyvät, kun yritys sitoutuu menoihin, joihin ei liity vastaavaa tulon odotusta. Tähän erään kuuluvat seuraavat virallisen taseen erät: eläkevaraukset, verovaraukset ja muut pakolliset varaukset. Leasingvastuihin kirjataan tilinpäätösaikana olevat ja seuraavilla tilikausilla maksettavat erääntyvät leasingmaksut vastaavaa-puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa-puolelle leasingvastuina. (Yritystutkimus ry 2011, 47.)

Lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan kirjataan korolliset lyhytaikaiset velat, lyhytaikaiset saadut ennakot, ostovelat, sisäiset ostovelat, muut sisäiset korolliset velat, muut sisäiset korottomat velat, muut korottomat lyhytaikaiset velat. Osamaksuvelat, jotka voivat olla sisältönä ostoveloiissa, on siirrettävä lyhytaikaiseen korolliseen vieraaseen pääomaan. (Yritystutkimus ry 2011, 47–48.)

2.2 Tunnuslukuanalyysi

Yrityksen tilinpäätösanalyysi perustuu usein tunnuslukuanalyysiin. Tunnusluvut ovat tilinpäätösinformaatiosta lasketut mittarit, joiden tulosten perustella voidaan arvioida yrityksen taloutta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Ne kertovat yrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä ja toimintakyvystä. Nämä mittarit jaetaan yleensä kolmeen ryhmään: kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuihin. Omina ryhminään ovat kiertonopeutta mittavat tunnusluvut, jotka kuvaavat yrityksen tehokkuutta, ja z-luvut, jotka tutkivat konkurssin todennäköisyyttä. (Niskanen & Niskanen 2003, 110; Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196.)

Tilinpäätöksen tunnusluvut lasketaan aina suhteessa edellisen tilikauden tuloksiin, muun muassa liikevaihtoon tai taseen loppusummaan. Suhdelukumuotoiset tunnusluvut on helppo käyttää yritysten vertailuun ottamatta huomioon yritysten välisiä kokoeroja ja eri vuosien välillä. Hyvin usein tunnusluvut esitetään myös prosenttilukumuodossa eli kertomalla suhdeluvut sadalla. Prosenttimuotoisessa tilinpäätöksessä osa tunnusluvuista on valmiiksi laskettuna. (Niskanen & Niskanen 2003, 110–111.)

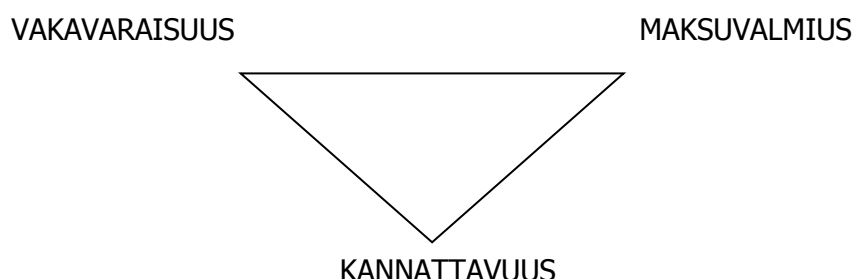
Tunnuslukuanalyysi arvioi yrityksen taloudelliseen toimintakykyyn vaikuttavia osatekijöitä ja analysoi ne. Tunnusluvut kuvaavat muun muassa yrityksen riskejä, kilpailuvoimaa, konkurssialttiutta ja muita tilinpäätöksen lukijan kannalta tärkeitä taloudellisia tekijöitä. Tunnuslukuanalyysin informaatio on luotettava, jos pohjana on luotettava tilinpäätösaineisto. Kaksi muuta tekijää, joista riippuu tunnusluvun toimivuus, ovat valideetti, eli tunnusluvun kyky mitata sen tarkoittamaa ominaisuutta, ja reliabiliteetti, eli tunnusluvun kyky esittää mahdollisimman tarkkoja, ei-sattumanvaraisia mittaustuloksia. (Niskanen & Niskanen 2003, 111; Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196–197.)

Yrityksen liiketoiminnasta odotetaan aina ensisijaisesti kannattavuutta, mutta tämä ei riitä menestymisen saavuttamiseksi. Jos yritys ei pysty selviytymään juoksevista maksuista, sen maksuvalmius heikkenee, ja joskus pienetkin lyhytaikaiset maksuhäiriöt joudutaan hoitamaan lainanotolla. Lainan saaminen edellyttää, että yrityksellä on vahva vakavaraisuus ja velkojat ovat varmoja, että saavat lainat maksettuna takaisin. Tästä kierrosta käy hyvin ilmi, että yrityksen liiketoiminnan elinehtoina ovat myös maksuvalmius ja vakavaraisuus. (Alhola & Lauslahti 2005, 155.)

Nämä kolme käsitettä ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Kannattavuus näyttää, minkälaisen katteen yritys saa suoritemarkkinoilta. Kun kate on jatkuvasti hyvällä tasolla, yrityksen maksuvalmius tulee vahvaksi. Jos kate on jostain syystä heikko, tämä vaikuttaa maksuvalmiuteen heikentävästi. Huono maksuvalmius vaikuttaa pääomarakenteeseen, joka heijastaa vakavaraisuuden. Jos maksuvalmius huononee, yritys ottaa enemmän vierasta pääomaa rahoittamaan toimintaansa, jolloin vakavaraisuus heikkenee. Seurauksena ovat lainojen korkojen maksut hintana vieraalle

rahoitukselle. Ne puolestaan vaikuttavat negatiivisesti kannattavuuteen. Päinvastaisesti voidaan myös katsoa positiivinen kierros. Tämä kiinteä yhteys kuvataan usein yrityksen terveyskolmiolla (kuvio 4):

Kuvio 4. Yrityksen terveyskolmio (Alhola & Lauslahti 2005, 155).

2.2.1 Kannattavuuden analyysi

Liiketoiminnan tulee olla pitkällä tähtäyksellä kannattavaa, jotta yrityksen olemassaoloa voidaan ylipäättään perustella. Kannattavuutta voidaan kuvata pääoman tuottoprosenteilla. Yrityksen kannattavuutta mitataan sen tuottaman voiton määrällä. Palveluyrityksen toiminnan kannattavuuden ratkaisee se, saako yritys riittävästi asiakkaita, jotka ovat tyytyväisiä sen tarjoamiin palveluihin ja hintaan. Kannattavuutta on siksi analysoitava asiakkaittain ja asiakasryhmittäin ja toisaalta suoritteittain. Kuljetus- ja huolintapalveluja myyvän yrityksen toiminta vaatii suuret pääomapanokset. (Jyrkkiö & Riistama, 2004, 79–80.)

Yrityksen kannattavuudella tarkoitetaan pitkän tähtäyksen tulontuottamiskykyä suhteutettuna eri sidosryhmien yrityksen kohdistamiin vaatimuksiin. Tämän vuoksi puhtaasti tuloslaskelmaperusteiset tunnusluvut, kuten käyttökate- ja nettotuloprosentti, jotka eivät ota huomioon sijoitettua pääomaa, sopivat lähinnä lyhyen aikavälin kannattavuustarkasteluun. (Kallunki & Kytönen 2007, 198.)

Kannattavuus on kaiken liiketoiminnan lähtökohta ja sitä tutkitaan tuloslaskelman kautta. Jos liikevoitto tai tilikauden voitto on miinuksella, yrityksen on oltava huolissaan omasta toiminnastaan. Yrityksen toiminta on kannattavaa silloin, kun rahaa tulee enemmän kuin menee. (Karikorpi 2010, 148.)

Kannattavuutta voidaan mitata absoluuttisesti ja suhteellisesti. Kun kannattavuutta mitataan absoluuttisilla mittareilla, käytetään rahamääräisiä mittareita, kuten myyntikatetta, liikevoittoa tai nettotulosta. Suhteellisen kannattavuuden mittareita ovat esimerkiksi myyntikateprosentti, käyttökateprosentti, liiketulosprosentti, oman pääoman tuottoprosentti ja sijoitetun pääoman tuottoprosentti. (Järvenpää & Länsiluoto & Partanen & Pellinen, 2010, 65–66.)

Yrityksen toiminta on kannattavaa, jos sen käsiteltävän vuoden liikevaihto on suurempi kuin vastaavan ajan kustannukset. Kannattavuuden tunnusluvut kertovat, että yrityksen toiminta on kannattavaa, jos ne ovat saavuttaneet asetetun tason. Yrityksen johdon tehtävänä on seurata toiminnan kannattavuutta ja suunnitella yrityksen tulevaisuuden kehitystä sen mukaan. Kannattava toiminta auttaa myös huolehtimaan yrityksen maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta. (Vilkkumaa 2010, 44.)

Yrityksen kannattavuuteen vaikuttavat monet tekijät. Vaikuttamalla näihin tekijöihin yrityksen kannattavuutta voisi parantaa, ja ensimmäiseksi onkin hyvä tunnistaa nuo tekijät. Keinoja kannattavuuden lisäämiseksi on myyntimäärän kasvattaminen, hinnan nostaminen tai kulujen karsiminen. (Eklund & Kekkonen, 2011, 70–72.)

Omistajat haluavat pääomalle tuottoa, ja arvioitaessa yrityksen menestystä on hyvä laskea pääoman tuottoprosentit, jotka kertovat paremmin yrityksen kannattavuudesta kuin pelkät tuloslaskelman voittoprocentit. Pääoman tuotosta on olemassa erilaisia versioita, esimerkiksi oman pääoman tuottoprosentti, koko pääoman tuottoprosentti, sijoitetun pääoman tuottoprosentti ja kokonaispääoman tuottoprosentti. Riippuen yrityksen koosta ja pääoman rakenteesta yritykset muokkaavat kaavoja omien tarpeittensa pohjalta. (Karikorpi 2010, 159–163.)

2.2.2 Vakavaraisuuden analyysi

Yrityksen kykyä hoitaa taloudelliset velvoitteensa pitkällä aikavälillä kuvaa vakavaraisuus. Mitä enemmän yrityksellä on omaa pääomaa, sitä paremmat mahdollisuudet sillä on selviytyä taloudellisista haasteista. Vakavarainen yritys on

luotettava toimittaja omille asiakkailleen sekä varma palkanmaksaja omille työntekijöilleen. (Eklund & Kekkonen 2011, 135–137.)

Yrityksen toimintaa pidetään sitä vakavaraisempana mitä enemmän sillä on omaa pääomaa. Vakavaraisuus kuvaa sitä, onko yritystä rahoitettu omalla vai vieraalla pääomalla. Hyvä vakavaraisuus tuo joustavuutta kassavirtaan ja vähentää liiketoimintaan liittyviä riskejä. Yritys ei kuitenkaan voi kasvaa pelkästään vakavaraisuuden ansiosta. Menestykseen tarvitaan muutakin kuin rahaa, esimerkiksi hyviä ideoita ja tehokasta johtamista. (Karikorpi 2010, 111–114.)

Yrityksen rahoitustilanne on riskitön silloin, kun vieraan pääoman osuus ei ole liian hallitseva osa kokonaispääomasta. Rahoitusriski on paljon korkeampi silloin, kun yrityksellä on paljon velkaa, vaikka yritys voi toimia menestyksellisesti siitä huolimatta. Hyvä vakavaraisuus pienentää riskiä, helpottaa liiketoiminnan kehittämistä ja kasvattamista ja auttaa myös liikeneuvotteluissa. Vakavaraisen yhtiön on helpompi saada ostoilleen enemmän maksuaikaa. Vastaavasti potentiaalinen asiakas ei välttämättä uskalla tehdä kauppaa voimakkaasti velkaantuneen yrityksen kanssa. (Karikorpi 2010, 113–114.)

Vakavaraisuutta kuvataan erilaisin tilinpäätöksessä laskettavin tunnusluvuin. Yritystutkimus ry suosittelemista vakavaraisuuden tunnusluvuista käsitellään nyt seuraavat tunnusluvut: omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus ja net gearing (nettovelkaantumisaste).

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä ajanjaksolla. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi yrityksen omavaraisuusaste, sitä vakavaraisempi yrityksen liiketoiminta. Omavaraisuusaste riippuu usein yrityksen iästä. Nuoren yrityksen velkaantuneisuus on tavallisesti korkeampi kuin alalla jo pitkän toimineella yrityksellä. (Kauppalehti 2011; Yritystutkimus ry 2011, 66.)

Suhteellista velkaantuneisuutta käytetään usein eri-ikäisten tai eri poistomenettelyjä

käyttävien yritysten vertailuun. Tämä tunnusluku voi olla laskettu melkein jokaiselle yritykselle, mitä tekee sen helpoksi tutkimusvälineeksi. Mitä korkeampi on suhteellisen velkaantuneisuuden arvo, sitä heikompana pidetään yritystä. (Vilkkumaa 2010, 51.)

Yrityksen vakavaraisuutta voidaan parantaa tehostamalla pääoman käyttöä tai esimerkiksi tekemällä voittoa, tällöin voitto kasvattaa omaa pääomaa. Jos yrityksellä on paljon myyntisaamisia, on hyvä kiinnittää huomioita maksuehtoihin, viivästyskorkoihin ja perintään, niin saadaan raha nopeammin kassaan ja velkoja pienennettyä. (Karikorpi 2010, 119–121.)

2.2.3 Maksuvalmiuden analyysi

Maksuvalmius kertoo, onko yrityksellä riittävästi varoja ja kykyä suorittaa määräajassa kaikki sovitut ja yllättävät maksunsa. Maksuvalmius kuvaa yrityksen taloudellista asemaa tietyssä tilanteessa ja lyhyellä ajanjaksolla. Maksuvalmius kiinnostaa eniten velkoja ja tavarantoimittajia. Yrityksen maksuvalmiutta ja sen kehittymistä kyllä voi seurata, jos ottaa mukaan muutaman peräkkäisen ajanjakson. (Vilkkumaa 2010, 48; Niskanen & Niskanen 2003, 117.)

Tilinpäätöksestä on mahdollista laskea erilaisia tunnuslukuja, jotka kuvaavat yrityksen maksuvalmiutta. Yleisimpiä yritystutkimuksissa ovat quick ratio ja current ratio, koska ne ovat helposti laskettavissa ja tulkittavissa. Erona näissä tunnusluvuissa on lyhytaikaisen varallisuuden määrässä, joka on otettu mukaan laskelmaan. Keskeinen idea molemmissa tunnusluvuissa on vertailla helposti rahaksi muutettavan omaisuuden riittävyttä suhteessa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. (Vilkkumaa 2010, 48; Niskanen & Niskanen 2003, 117; Karikorpi 2010, 123.)

Sekä quick että current ratio ovat staattisen maksuvalmiuden lukuja eli mittaavat tilinpäätöshetken tilannetta. Maksuvalmius tilikauden aikana voi vaihdella suurestikin. Tunnuslukujen käytettävyyttä saattavat heikentää myös rahoitusomaisuuteen sisältyvät arvottomat erät, kuten luottotappioiksi tulkittavat myyntisaamiset. (Yritystutkimus ry 2011, 71; Niskanen & Niskanen 2003, 121.)

2.2.4 Liiketoiminnan tehokkuuden analysointi

Yrityksen liiketoiminnan tehtävänä on tuottaa tulosta yhtiön omistajille. Tätä varten on tärkeä käyttää kaikki varat tehokkaasti. Usein yritystaloudessa tutkitaan pääoman käytön tehokkuutta yrityksen toimintaa analysoiden. Ensimmäiseksi tarkastellaan rahoitustilannetta, mutta on myös tutkittava seuraavat kohteet: varastoon sitoutuneet varat, myyntisaamisten ja ostovelkojen määrät ja maksuajat. (Karikorpi 2010, 131.)

Yrityksen taloudellista toimintaa ja sen tehokkuutta mitataan usein kiertonopeustunnusluvuilla. Nämä luvut ovat osittain riippuvaisia yritystoiminnasta ja toimialan luonteesta. Tämän takia ne kannattaa käyttää vertailuun vain toimialan sisällä. Yrittäjät usein käyttävät nämä tunnusluvut taloudellisessa analyysissä, asettavat niille tavoitteet ja seuraavat näiden toteutumista. Tuloksena saadaan tehostunut liiketoiminta ja parantuneet kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut. (Vilkkumaa 2010, 52.)

Yritys voi mitata pääoman käytön tehokkuutta erilaisilla tehokkuustunnusluvuilla. Seuraavaksi käsitellään keskeiset kiertoaikatunnusluvut, jotka käytetään usein palveluyrityksen taloudellisessa analyysissä. Myyntisaamisten kiertoaika kuvaa aikaa, jonka kuluessa myyntitulot pysyvät saamisina, ennen kuin rahat ovat maksettu kassaan. Asiakkaat saavat myyntilaskulle maksuajan. Yrityksen myyntitulot kertyvät kassaan vain maksuajan päätyttyä, kun asiakas maksaa laskun. Tällöin myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka monen vuorokauden kuluessa yritys sai rahat kassaan. Myyntisaamisten kiertoajan kaava on esitetty liitteessä 8. (Kallunki & Kytönen 2002, 88; Yritystutkimus ry 2011, 69.)

Myyntisaamisiin kuuluvat myös erät, jotka eivät ole liikevaihtoa. Esimerkkeinä ovat arvonlisävero, valmistevero ja omaisuuden myyntitulot. Tällöin myyntitulojen kiertoajat ovat todellisuudessa jossain määrin lyhyempiä, kuin esitetyn liitteessä 8 kaavan mukaan lasketut ajat. Tämä tunnusluku voi näyttää todellista kiertoaikaa pienemmältä, jos liikevaihtoon on lisätty osatuloutus. (Yritystutkimus ry 2011, 69.)

Yritys voi haluttaessaan lyhentää myyntisaamisten kiertoaikaa. Tätä varten se voi

kasvattaa käteismyyntiä, lyhentää annetut maksuajat, tehostaa perintätoimenpiteitä tai myydä saamiset factoring-yhtiölle. (Kallunki & Kytönen 2002, 89.)

Myyntisaatavien kiertonopeus kertoo, kuinka monta kertaa myyntisaatavat kiertävät tilikauden aikana. Myyntisaatavien kiertonopeuden kaava on esitetty liitteessä 8. Myyntisaatavien kiertonopeus voi olla laskettu myös jakamalla tarkasteltavan ajan päivien lukumäärä myyntisaatavien kiertoajalla. Tästä näkyy, että kun kiertoaika kasvaa, kiertonopeus laskee. Tällöin tunnusluku voidaan tulkita vielä seuraavalla tavalla. Se kertoo, kuinka monella eurolla myynti kasvaa, kun investoidaan yhden euron lisä myyntisaamisiin. (Niskanen & Niskanen 2003, 123; Karikorpi 2010, 131.)

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka suuri ostovelkojen maksuaika yrityksellä on keskimäärin käytössä. Ostaessaan tuotetta tai palvelua yritys vastaavasti myös saa maksuaikaa ostolaskuille. Oikein käytetyt ostovelat antavat mahdollisuuden edulliseen tai ilmaiseen rahoitusmuotoon. Tällöin ostovelkojen kiertoaika kuvaa, kuinka monen vuorokauden kuluessa yritys keskimäärin maksaa ostolaskut eli kuinka suuret maksuajat yritys on saanut lyhytaikaisille veloilleen ja miten yritys on niitä käyttänyt. Ostovelkojen kiertoajan kaava on esitetty liitteessä 8. (Kallunki & Kytönen 2002, 89; Niskanen & Niskanen 2003, 125.)

Jos taseessa ostovelkoihin on otettu mukaan liiketoiminnan muista menoista tai investoinnista aiheutuneet laskut, kiertoaika pidentyy. Laskettaessa ostovelkojen kiertoaikaa on varmistettava, että taseen ostovelkoihin kuuluvat vain aine- ja tarvikeostot. Tunnusluvun arvoa tulkitaan vertailemalla sitä ostolaskuissa mainittuun normaaliin maksuaikaan. Hyvä maksuvalmius antaa yritykselle mahdollisuuden hyödyntää edulliset maksuehdot. Maksujen lykkäämisestä yritys joutuu maksamaan korot, jotka ovat yleensä hyvin korkeat. Kun ostovelkojen kiertoaika on pitempi kuin myyntisaamisten kiertoaika, tämä kertoo, että yrityksen vieraan pääoman käyttö on tältä osin tehokasta. (Kallunki & Kytönen 2002, 90; Yritystutkimus ry 2011, 69–70.)

Ostovelkojen kiertonopeus voidaan laskea myös jakamalla tilikauden päivät ostovelkojen kiertoajalla. Tunnusluku tulkitaan siten, että mitä hitaammin yrityksen ostovelat kiertävät, sitä kauemmin yritys on viivästänyt laskujensa maksuja. On tärkeä

muistaa tarkistettaessa näitä tunnuslukuja, että ostovelkojen maksuehdot voivat vaihdella huomattavasti sekä että yhden vuoden tunnusluvut eivät kerro paljon. Jos yrityksen ostovelkojen kiertonopeus on kasvanut vuodesta toiseen huomattavasti, vaikka maksuehdot pysyivät samoina, niin kyseessä voi olla esimerkiksi muiden rahoituslähteiden ehtyminen. Usein hyvin markkinoilla vakuuttaneet yrityksetkin vaativat maksuaikojen kasvattamista, koska näin yritykset saavat ilmaista rahoitusta, jotka kannattaa käyttää mahdollisimman paljon ja yrittää lisätä. (Niskanen & Niskanen 2003, 125–126.)

Myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajatunnuslukuja käytetään usein asiakkaiden ja toimittajien maksuvalmiuden ja luottokelpoisuuden arviointiin. Jos nämä luvut kuvaavat taloudellista heikkoa tasoa, yrityksen on tarkistettava asiakkaalle annettavia maksuehtoja. On tärkeää muistaa, että tuloja on saatava kassaan, ei vain liikevaihtoon. (Vilkkumaa 2010, 53–54.)

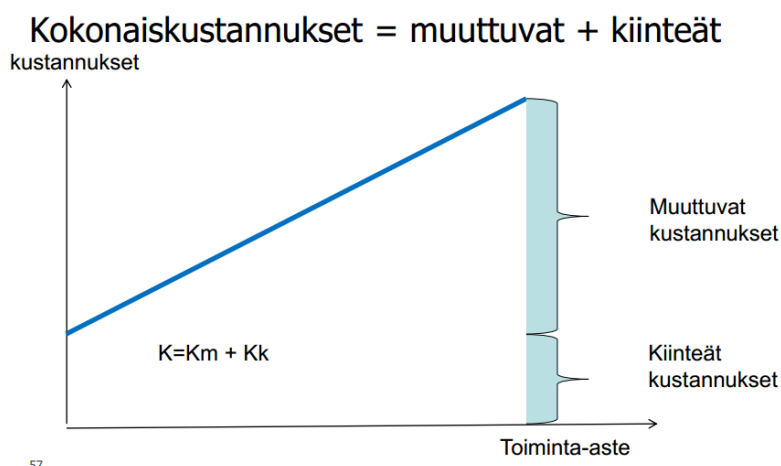
2.3 Kustannuslaskenta ja hinnoittelu

Kustannuslaskennan päätavoitteena on selvittää, kuinka kannattavia ovat yrityksen erilaiset kokonaisuudet ja osat. Kustannuslaskennan keskeisenä tehtävänä on kohdistaa kustannukset oikeihin paikkoihin. Kustannuslaskennan avulla tuodaan esille, mitkä tuotteet tai palvelut ovat kannattavia, verrataan asiakkaita keskenään, tarkistetaan, mitkä yrityksen yksiköt toimivat tehokkaimmin. Nämä tiedot yrityksen johto käyttää toiminnan ohjauksessa ja päätöksentekoa varten, kannattavuusanalyseissa ja hinnoittelussa. (Ikäheimo ym. 2005, 135–136.)

Kustannuksena pidetään hintaa, joka on maksettu käytetystä resurssista. Resursseja ovat työvoima, ostopalvelut, koneet, laitteet ja muut tuotannontekijät. Ne ovat yrityksen toiminnan edellytyksiä. Hinta on rahamäärä, joka on maksettu tietyistä resurssista tai jota tarkastellaan vaihtoehtoisena arvona käytön perusteella. (Ikäheimo ym. 2005, 136-137.)

Yrityksen toiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset jaetaan muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin kuten kuviossa 5 on esitetty. Muuttuvat kustannukset riippuvat

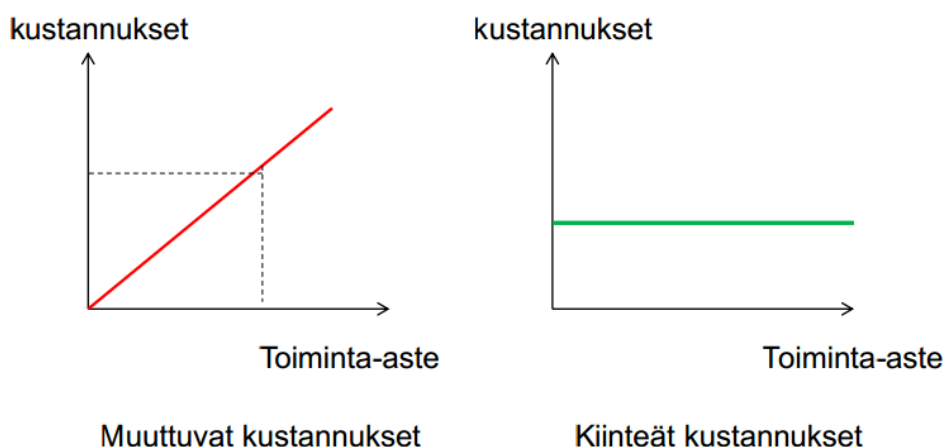
valmistettavien ja myytävien tuotteiden määrästä, tämä on esitetty kuvassa 6. Esimerkiksi raaka-aineet, valmistuspalkat erityisesti tunti ja urakkapalkat, valmistuksen energia, tavaroiden ostohinnat, rahdit ja pakkaustarvikkeet ovat muuttuvia kustannuksia. Muuttuvat kustannukset palveluyrityksessä ovat tyypillisesti aine- ja materiaalikustannuksia sekä henkilöstökustannukset, ja ne muuttuvat toiminnan volyymin mukaan. Mitä enemmän myydään, sitä enemmän aiheutuu muuttuvia kustannuksia. (Eklund & Kekkonen 2011, 42-43.)

Kuvio 5. Kokonaiskustannukset (Eklund & Kekkonen 2011, 42-43).

Kiinteitä kustannuksia syntyy, vaikka yrityksellä ei olisi toimintaa, ja ne määräytyvät usein erilaisten sopimusten mukaisesti. Nämä kustannukset pysyvät suuren piirteen samoina riippumatta myyntimääristä kuten kuviossa 6 esitetty. Kiinteät kustannukset palveluyrityksissä ovat tyypillisesti toimitilan vuokra, kirjanpito- ja muut hallinnon kustannukset, markkinointikustannukset, poistot, kuukausipalkat, kiinteiden palkkojen sivukustannukset, mainonta, korot ja datapalveluiden tai ohjelmistojen vuokrakustannukset. (Eklund & Kekkonen 2011, 42-45.)

Kuvio. 6 Muuttuvat ja kiinteät kustannukset (Eklund & Kekkonen 2011, 42-45).

Pitkällä aikavälillä kustannuksen luonne voi muuttua. Mitä pidempi aikaväli on tarkastelun alla, sitä laajempi on muuttuvien kustannusten ryhmä. Pitemmällä ajanjaksolla kaikki kustannukset ovat muuttuvia. Joskus kustannukset voidaan pitää puolikiinteinä. Kustannukset muuttuvat yksittäin. Kun tuotanto saavuttaa tietyn tuotannon rajan, yritys joutuu kasvattamaan myös resurssien käyttöä, esimerkiksi palkkaamaan lisätyöntekijöitä. (Ikäheimo ym. 2005, 138.)

Kustannukset voidaan jakaa myös välittömiin ja välillisiin. Suoraan tuotantoprosessiin osallistuvan resurssin hinta on välitön. Muita kustannuksia kutsutaan välillisiksi. Välittömiä kustannuksia voidaan useimmiten pitää muuttuvina sen takia, että ne voidaan kohdistaa selkeästi tuotteille tai tuoteryhmille tuote- tai työnumeroiden avulla. Välillisiä kustannuksia sen sijaan ei ole mahdollista yhtä helposti kohdistaa suoraan tuotteisiin, koska ne kuuluvat erilaisiin yrityksen prosesseihin ilman suoraa syy-yhteyttä tiettyyn tuotteeseen. (Ikäheimo ym. 2005, 137; Niskavaara 2010, 97.)

Voidaan myös puhua erillisistä kustannuksista ja yhteiskustannuksista. Yhteiskustannukset ovat sellaisia, jotka ovat pysyviä riippumatta siitä, toteutuuko hanke tai ei. Hankkeen erilliskustannukset päinvastoin syntyvät vain, jos hanke toteutuu. (Ikäheimo ym. 2005, 137; Niskavaara 2010, 97.)

Palveluyrityksen kustannuslaskennan tavoitteena on suoritekohtaisten kustannusten selvittäminen. Valtaosa suoritekohtaisista kustannuksista on työ kustannuksia, mutta

välittömiä kustannuksia saattavat olla matka- ja tarvikekustannukset. (Jyrkkiö & Riistama 2004, 82.)

Kohdeyrityksen päätehtävänä on myydä asiakkaille huolintapalveluja, ja sen toteuttamiseksi pitää hankkia erilaisia palveluja ja materiaaleja muilta yrityksiltä. Kuljetusalan palveluyrityksissä palvelun aikaansaamiseksi hankitut tarvikkeet aiheuttavat kustannuksia, kuten rahdin, varastoinnin ja terminaalikäsittelyn hankintakustannukset. Nämä kustannukset esitetään tuloslaskelmassa otsikon Materiaalit ja palvelut alla. (Eklund & Kekkonen, 2011, 26.)

Kustannusten kohdistamisen tehtävänä on tuoda esille, mihin kohteeseen (tuotteen, vastuuyksikköön tai muualle) jokainen resurssin hinta kohdistuu. Tätä varten käytetään erilaisia menetelmiä riippuen tuotantotyyppistä. (Ikäheimo ym. 2005, 141.)

Myynnin volyymin määrä ei vaikuta kiinteiden kustannusten yhteismäärään, mutta se vaikuttaa kiinteisiin yksikkökustannuksiin, mitä enemmän myydään palveluja, sitä vähemmän syntyy kiinteitä yksikkökustannuksia. Muuttuvat yksikkökustannukset pysyvät usein samoina myynninmäärästä riippumatta. (Eklund & Kekkonen 2011, 42–45.)

Kustannuksiin perustuva palvelujen hinnoittelu on usein hankalaa ja ongelmallista monissa palveluyrityksissä. Hinnoitteluun vaikuttaa niin moni asia ja hinnan asettaminen on yksi yrityksen suurimmista käytännön ongelmista. Myös kilpailutilanteella ja omalla markkina-asemalla on suuri merkitys hinnoittelussa. Yritys voi nostaa hintoja vain silloin, kun sen markkina-asema on niin vahva, ettei kilpailijoista tarvitse paljon välittää. (Karikorpi 2010, 151.)

Palvelun hinnoittelu on yksi keskeisimmistä yrityksen menestymiseen vaikuttavista tekijöistä, sillä hinnoittelu vaikuttaa suoraan yrityksen kannattavuuteen. Hinnoittelumenetelmiä on useita. Myyntihintaa laskettaessa voidaan käyttää kustannusperusteista, markkinaperusteista, tavoiteperusteista, arvoperusteista tai sopimusperusteista hinnoittelua. Kustannusperusteisessa hinnoittelussa hinta määräytyy palvelun kustannusten perusteella ja markkinalähtöisessä hinnoittelussa

hinta saadaan suoraan markkinoilta. (Järvenpää ym. 2010, 184–185.)

Yrityksen tuottaman palvelun hinnan asetannassa on hyvä pohtia vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Mitkä ovat palvelun tuottamiskustannukset yritykselle itselleen?
- Mikä on sopiva markkinahinta palvelulle?
- Mitä tavoitteita pyritään saavuttamaan? (Neilimo & Uusi-Rauva, 2005, 186.)

Yrityksen toiminta on kannattavaa vain, kun myyntituotot ylittävät kustannukset, mutta samalla on tärkeää pyrkiä sopeuttamaan kustannuksensa markkinahinnan alapuolelle toimiakseen kannattavasti. Yrittäjän hinnoitteluvapautta rajoittavat yleensä markkinoilla olevat kilpailevat tuotteet tai palvelut. Kustannusperusteiseen hinnoitteluun voidaan käyttää kahta perusmenetelmää: katetuottohinnoittelua ja omakustannusarvoon perustuvaa hinnoittelua. Kannattavuusperusteinen hinnoittelu on usein kustannusperusteista, mutta siinä huomioidaan hankintakustannusten ohella palveluun kohdistettu kannattavuustavoite. (Järvenpää ym. 2010, 188.)

Hinnoiteltaessa palvelua katetuottoon perustuvalla menetelmällä muuttuvien kustannusten päälle lasketaan katelisiä, joka kattaa sekä kiinteät kustannukset että voittotavoitteen. Katetuottoa tulisi hintoihin lisätä niin paljon, että katetarve riittäisi kattamaan yrityksen kiinteät kustannukset ja saadaan voittoa. Omakustannusarvoon perustuvassa hinnoittelussa muuttuvien ja kiinteiden kustannusten päälle lasketaan voittolisiä, joka kattaa voittotavoitteen. (Järvenpää ym. 2010, 187-188.)

Kustannusperusteinen hinnoittelu etenee seuraavasti. Ensin jaetaan kustannukset välittömiin ja välillisiin sekä muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin. Sitten päätetään, otetaanko mukaan välittömien kustannusten lisäksi välilliset kustannukset, ja perustuuko laskelma vain muuttuviin kustannuksiin vai ovatko myös kiinteät kustannukset mukana. Määritellään välillisten kustannusten kohdistamisperiaatteet palveluille. Lasketaan palvelukohtaiset kustannukset ja päätetään tavoitevoitosta. Seuraavaksi lisätään palvelukohtaisiin kustannuksiin tavoitevoitto, jotta saadaan palvelun myyntihinta. (Järvenpää ym. 2010, 187).

Omakustannushinnoittelussa tuotteen tai palvelun myyntihinta perustuu sen kokonaiskustannuksiin eli omakustannusarvoon, jotka pidetään minimirajana ja jonka alle tuotetta tai palvelua ei myydä lyhyellä aikavälillä. Voittolisähinnoittelussa tuotteen hinta lasketaan seuraavasti:

Tuotteen muuttuvat yksikkökustannukset

+ Tuotteen kiinteät yksikkökustannukset

= Tuotteen omakustannusarvo

+ Tavoitteeksi asetettu voittolisä

= Tuotteen nettomyyntihinta (Kinnunen & Laitinen & Laitinen & Leppiniemi & Puttonen 2007, 123-126).

Katetuottohinnoittelussa tuotteen hinta perustuu tuotteen muuttuvaan yksikkökustannukseen ja siihen lisättävän tavoitekatetuottoon kiinteitä kustannuksia voittoa varten. Yleensä katetuottohinnoittelu tuottaa hinnan, joka on ainakin jossakin määrin yhdenmukainen suurimman voiton antavan hinnan kanssa, ja sitä voidaan pitää sitä luotettavampana, mitä suurempi muuttuvien kustannusten osuus on kokonaiskustannuksista. Tämä menetelmä sopii hyvin yrityksiin, joilla suurin osa kokonaiskustannuksista on muuttuvia kustannuksia. Katetuottohinnoittelussa tuotteen hinta lasketaan seuraavasti:

Tuotteen muuttuvat yksikkökustannukset

= Tuotteen minimikustannusarvo

+ Tavoitteeksi asetettu katetuotto

= Tuotteen nettomyyntihinta (Kinnunen ym. 2007, 127-129).

Hinnanasetanta on yleensä monivaiheinen prosessi, jonka yrityksessä suorittavat useat henkilöt eri osa-alueilta. Pienessä yrityksessä yrittäjä tekee sen yleensä itse. Prosessi alkaa markkinatilanneanalyysillä. Yrityksen on verrattava oman tuotteen tai palvelun

ominaisuudet ja hinnat kilpailijoiden samantyyppisiin tuotteisiin tai palveluihin ja tutkittava markkinatilannetta. Samaan aikaan ennustetaan kysyntää ja menekkiä. Myös kilpailijoiden tilanteet ja kehitysnäkymät on arvioitava. (Neilimo & Uusi-Rauva 2005, 198.)

Seuraavaksi yrityksen on tehtävä oman suoritteiden kustannuskalkylointi ja asettava sille tavoitehinta-arvio ja menekkiarvio. Myös mahdolliset investointi- tai rahoitusratkaisut ovat huomioitavia tässä vaiheessa. On tärkeää suorittaa kannattavuuslaskelma, josta saadaan selville suoritustuotannon kannattavuus hinnoiteltavan suoritteiden kaikkien tuottojen ja kaikkien kulujen osalta. Ennen kuin hinnasta tehdään lopullinen päätös, yrityksen on usein vielä tehtävä koulutus- ja markkinointisuunnitelma. Kaikkien näiden valmistautumisten ja tutkimusten perusteella laaditaan hinnan asetantasuunnitelma. Prosessin onnistuminen tarkistetaan hinnan asetannan jälkeen. (Neilimo & Uusi-Rauva 2005, 198.)

2.4 Kassavirtalaskelma

Yrityksen kassavirta-analyysi toteutetaan kassaperusteisesti toisin kuin virallinen tilinpäätös, johon tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti. Kassavirtoihin perustuva tarkastelu antaa kuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja maksuvalmiudesta. Nämä tiedot ovat kiinnostavia sekä yrityksen johdolle että rahoittajille ja sijoittajille. Yrityksellä on oltava riittävästi kassavaroja suorittaa päivittäiset kassamenot, maksaa lainojen korot ja lyhennykset ja mahdolliset osingot. (Niskanen & Niskanen 2003, 164.)

Tällöin kassavirtalaskelma laaditaan tuloslaskelman rinnalla ja yrityksen sisäisessä laskentatoimessa jopa sen sijasta. Kassavirtalaskelman ideana on laatia tilikauden aikana tapahtuneet taloudelliset tapahtumat maksuperusteisesti siten, että se kuvaa yrityksen kannattavuutta maksuvalmiuden näkökulmasta. Kassavirtalaskelman voi laatia tuloslaskelmasta käsin tai suoraan yrityksen tiliotteista, ja sen laadintaan tarvitaan kahden peräkkäisen tilinpäätöksen tiedot. (Kotro 2007, 77.)

Kassavirtalaskelman tiedot saadaan oikaistusta tuloslaskelmasta, virallisesta taseesta ja liitetiedoista. Ensimmäisenä kassavirtalaskelmassa kirjataan oikaistun tuloslaskelman

liiketulos ilman mahdollisesti tehtyjä palkkakorjauksia. Kassavirtalaskelman tuotot ja kulut on muutettava kassaperustetta noudattaen, koska tuloslaskelmassa ne on kirjattu suoriteperusteisesti. Kassavirtalaskelman kaava on esitetty liitteessä 3. (Yritystutkimus ry 2011, 52.)

Käyttökate näyttää, onko yrityksen liiketoiminta kannattavaa, ja kertoo tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Toimintajäämä on varsinaisen toiminnan tuottava kassavirta, joka saadaan oikaisemalla käyttökate toiminnallisella käyttöpääomalla ja pakollisilla varauksilla. Seuraavaksi lisätään toimintajäämän rahoitustulot ja vähennetään rahoituskulut, jotka sisältävät mahdollisesti kurssivoitot tai tappiotkin. Nämä kohdat eivät saa muuttua kassaperusteisiksi, koska niihin liittyviä siirtovelkoja ja -saamisia ei ole tiedossa. Toimintajäämä kuvaa, kuinka paljon on jäljellä myyntituloja liiketoiminnan lyhytvaikutteisten menojen maksun jälkeen. Jos se on positiivinen, yritystä pidetään kannattavana ja oletetaan, että maksuvalmius on kunnossa. (Yritystutkimus ry 2011 53–55, 57.)

Tämän jälkeen vähennetään verot ja huomioidaan satunnaiset tuotot ja kulut, jotka otetaan oikaistusta tuloslaskelmasta. Tuloksena saadaan rahoitusjäämä. Rahoitusjäämä näyttää, kuinka hyvin yritys on selviytynyt juoksevista maksuista tilikauden aikana. Positiivinen rahoitusjäämä tarkoittaa, että yritys voi ainakin osittain suorittaa investointinsa tulorahoituksella ja melkein lyhentää velkojaan. (Yritystutkimus ry 2011 53-55, 58.)

Seuraavana lasketaan investointijäämä ottamalla mukaan virallisen taseen mukaiset aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset sekä sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten muutokset ilman pitkäaikaisten myyntisaamisten ja lainasaamisten muutosta. Positiivinen investointijäämä merkitsee sitä, että tulorahoitusta on riittänyt aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin ja sijoitusomaisuuteen tehtyihin investointeihin. Tämän jälkeen muutokset, jotka ovat syntyneet vieraan ja oman pääoman tai rahavarojen muutoksista, näyttävät, miten yritys on hoitanut mahdollisen vajeen tai käyttänyt positiivista jäämää. (Yritystutkimus ry 2011, 55-58.)

Kassavirtalaskelmalla selvitetään yrityksen toiminnot kassaviran parantamiseksi. Keinoina voivat olla esimerkiksi osto-, siirto- ja muiden lyhytaikaisten velkojen kasvattaminen tai myyntisaamisten perinnän tehostaminen. Luotettava kuva yrityksen kassavirroista saadaan vasta, jos tarkastellaan 3–5 peräkkäisten vuoden kassavirtalaskelmia, jotta mahdolliset satunnaiset heilahtelut tasoittuvat. Kassavirtalaskelman jäämille ei ole mahdollista antaa numerollisia tavoitearvoja, mutta yrityksen on ymmärrettävä, että tulorahoitusta on oltava riittävästi kattamaan myös sen investointitarpeet ja lainojen lyhennykset. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

Kassavirtalaskelman avulla yrityksen johto huolehtii siitä, että tulorahoitusta riittää jokapäiväisiin maksuihin, yritys välttyy konkurssilta ja voi kasvaakin. Toisaalta rahojen ylimäärä on laitettava sijoituksiin, jotta yritys ei menettäisi mahdollisia tuottoja likvideistä rahavaroista. (Eskola & Mäntysaari 2006, 110.)

Nykyään strategisessa johtamisessa on hyvin tärkeä informaation järjestelmien jatkuva kehittäminen. Tietohallintajärjestelmien on tuotettava tulevaisuutta koskevia tietoja, jotta yritys saavuttaisi tavoitetun tason. Näin yrityksen johto vapautuu rutiinien hoitamisesta ja voi keskittyä kassavirran ja maksuvalmiuden valvomiseen ja tulevaisuuden suunnitteluun, jos tietojärjestelmistä on mahdollista helposti kerätä yhteisiä tietoja. (Eskola & Mäntysaari 2006, 115.)

Kassavirtalaskelma ei ole pelkästään maksuvalmiuden seurantaa, vaan se kertoo myös yrityksen kannattavuudesta ja vakavaraisuudesta sekä tällä hetkellä että tulevaisuuden osaltakin. Kassakriisit voivat näyttää etukäteen, että yrityksen pitää toimia talouden tervehdyttämiseksi. Jos yrityksen oma pääoma on alle puolet osakepääomasta, johdon on keksittävä korjaavia toimenpiteitä. On tärkeää tarkistaa aina, kuinka kauan yritys pystyy suoriutumaan velvoitteistaan, jos juokseva kassavirta on negatiivinen. (Eskola & Mäntysaari 2006, 115.)

3 Aviagol Oy:n taloudellisen tilan analysointi

3.1 Kohdeyrityksen yleiskuvaus

Tätä tutkimusta varten olemme valinneet kohdeyritykseksi Aviagol Oy:n, joka on huolinta- ja kuljetusalan yritys. Yritys on perustettu joulukuussa vuonna 2009 ja sen liiketoiminta on kasvuvaiheessa, kun moneilla muilla yrityksellä alkuvaiheessa. Yhtiön toimialana on kansainvälinen ja kotimainen huolinta- ja kuljetusvälitystoiminta ja logistiikkapalvelut. Yritys tarjoaa asiakkaille seuraavia palveluja: vienti- ja tuontihuolintaa, varastointia ja terminaalitoimintaa sekä transito-lähetysten hoitoa.

Aviagol Oy on osa Aviagol Group-konsernia, ja sen verkosto kattaa kansainvälisten yhteistyökumppaneiden ansiosta suurimman osan maailman maista. Konsernin pääkonttori sijaitsee Ruotsissa Helsingborgissa. Aviagol Oy on erikoistunut turkisan lento- ja maarahtilähetysiin. Asiakkaana ovat turkisanahkojen ostajat ja välittäjät. Yrityksen päätehtävänä on tuottaa korkealaatuisia logistiikka- ja huolintapalveluita asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin.

Yrityksen toimisto sijaitsee turkishuutokauppaa käyvän Saga Furs Oyj:n tiloissa. Saga Furs Oyj on alansa ainoa pörssiyhtiö maailmassa. Saga Furs Oyj tunnetaan koko maailmassa eettisen turkiseläinkasvatuksen edelläkävijänä ja innovatiivisena yhtiönä, joka on tuonut turkikset takaisin muotisuunnittelijoiden materiaaliksi.

3.2 Aviagol Oy:n tunnuslukuanalyysi

Aviagol Oy:n virallinen tuloslaskelma ja tase on esitetty liitteissä 4 ja 5. Koska kohdeyritys on ruotsalaisen konsernin tytäryhtiö, viralliset tuloslaskelmat ja taseet ovat ruotsin kielellä. Yritys on perustettu 1.12.2009 ja tämän takia ensimmäisen viralliseen tuloslaskelmaan sisältyy myös joulukuu 2009.

Kohdeyrityksen tunnuslukujen laskemista varten oikaisimme sen tuloslaskelmat ja taseet tilikausilta 2010 ja 2011. Oikaistut tuloslaskelmat ja taseet on esitetty liitteissä 6 ja

7. Vuoden 2010 tuloslaskelma on oikaistu ottamalla pois joulukuusta 2009 vaikuttavat luvut. Nämä tiedot saimme yrityksen kirjanpidon järjestelmästä, rajoittamalla tuloslaskelman haku ajanjaksolla 1.1.2010–31.12.2010. Muut tuloslaskelman oikaisut ovat vain uudelleen järjestely ja välisummien erittely analyysia varten. Yritystutkimus ry:n annettujen ohjeiden mukaan emme löytäneet muita oleellisia kohtia tuloslaskelmien oikaisua varten.

Tase 2010 ja tase 2011 on oikaistu samalla tavalla uudelleen järjestämällä Yritystutkimus ry:n ohjeen mukaan. Vastaavan puolella myyntisaamiset ovat jätetty omiin paikkoihin, lainasaamiset on kohdistettu muihin sisäisiin saamisiin, koska ne ovat emoyhtiöltä tulevat lainasaamiset. Kaikki muut saamiset on siirretty ryhmään muut saamiset.

Taseen vastattavan puolella velat on järjestelty uudelleen käyttäen tasekirjan liitetietoja ja Yritystutkimus ry:n ohjeita. Tällöin lyhytaikaisista veloista on eritelty emoyhtiöltä saadut lainat ja siirretty kohtaan muut sisäiset korottamat lainat. Ostovelkojen määrät vastaavat virallisissa taseissa mainitut velat toimitsijoille. Kaikki muut lyhytaikaiset velat on kirjattu muihin korottomiin lyhytaikaisiin velkoihin.

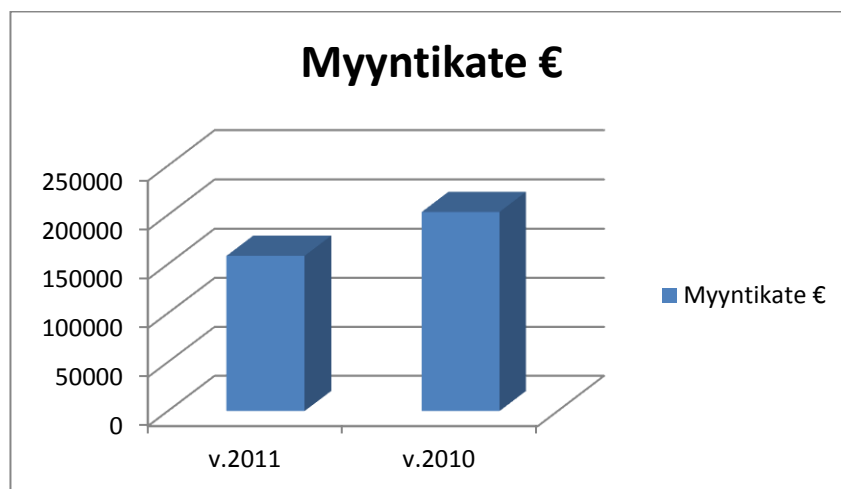
3.2.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia yrityksen kannattavuutta ja tutkimustulosten perusteella selvittää tekijät, jotka vaikuttavat tulokseen. Pää tavoitteena oli tutkia kohdeyrityksen taloudellista asemaa tilinpäätösanalyysin avulla. Aloitimme työmme tutkimalla aiheen teoriaa ja keräämällä tarvittavat tiedot ja materiaalit kohdeyrityksestä. Tutkimustulosten avulla pyrimme löytämään vastauksia tutkimuskysymyksiin. Seuraavaksi suoritettiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden analyysit tunnuslukujen laskemisen avulla.

Yrityksen perusongelmat voidaan jakaa kannattavuusongelmaksi, rahoitusongelmaksi ja vakavaraisuusongelmaksi. Ensin tutkimme kohdeyrityksen kannattavuuden näkökulmasta ja etsimme vastausta tutkimuskysymykseen: onko yrityksen toiminta kannattavaa? Kannattavuusongelma kuvaa, tuottaako yrityksen toiminta riittävästi voittoa ja ovatko tulot riittävät kattamaan menot. Jotta voimme saada vastauksia näihin kysymyksiin, meidän on laskettava ensin kannattavuuden tunnusluvut. Kaikkien

tässä opinnäytetyössä lasketettujen tunnuslukujen kaavat on esitetty liitteessä 8. Kaikki laskelmat on esitetty liitteessä 9.

Ensimmäisenä lasketaan kohdeyrityksen myyntikate. Myyntikate lasketaan vähentämällä liikevaihdosta tilikauden ostot ja oikaistaan tavaravaraston muutoksella. Kohdeyrityksen myyntikatteet on esitetty kuviossa 7.

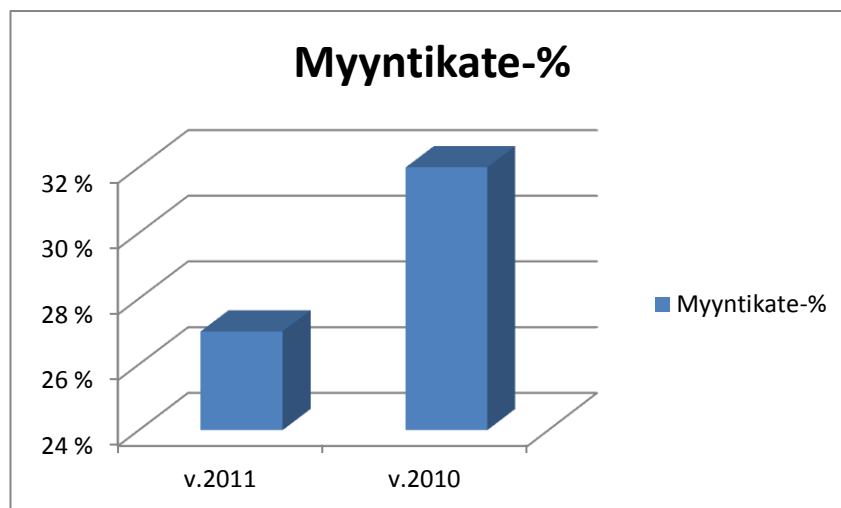

Kuvio 7. Aviagol Oy:n myyntikate v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy myyntikate v. 2010 = 202 985, 88 euroa

Aviagol Oy myyntikate v. 2011 = 158 366, 47 euroa

Seuraavaksi lasketaan myyntikateprosentti, joka on myyntikatteen osuus liikevaihdosta ja kertoo, kuinka paljon jokaisesta myyntieurosta jää yritykselle muuttuvien kulujen jälkeen. Kuvio 8 voidaan nähdä, että kohdeyrityksen myyntiprosentti on laskenut vuonna 2011 vuodesta 2010.

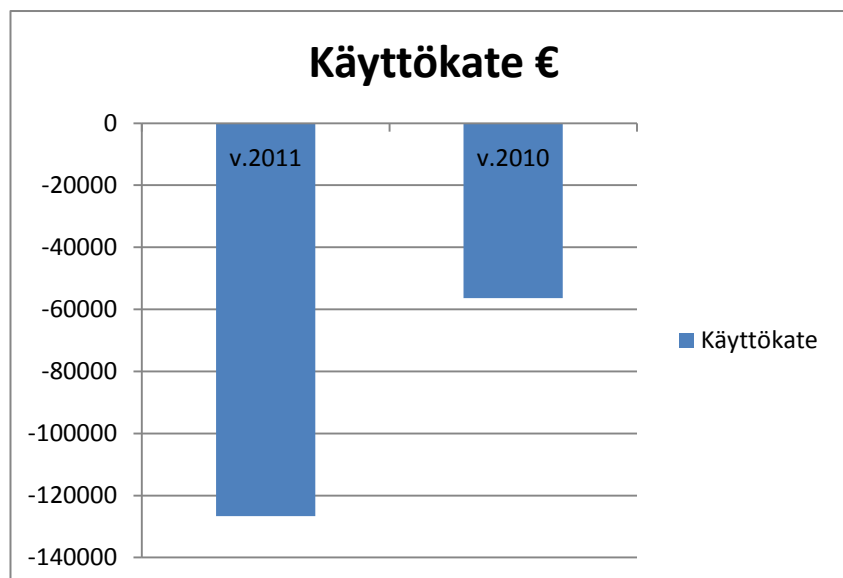
Kuvio 8. Aviagol Oy:n myyntikateprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy myyntikate-% v. 2010 = 32 %

Aviagol Oy myyntikate-% v. 2011 = 27 %

Kohdeyrityksen myyntikate ja myyntikateprosentti näyttävät hyvältä näiden laskelmien perusteella. Tämä tarkoittaa, että kohdeyrityksellä muuttuvien kustannusten jälkeen jää varoja muihin menoihin. Myyntikatteella ei kuitenkaan ole paljon merkitystä, jos siitä ei saada voittoa. Käyttökate on tärkein tunnusluku yritykselle. Tämä tunnusluku kertoo, paljonko yrityksen liikevaihdosta on jäänyt varoja kattamaan kiinteitä kustannuksia ja voittoa. Seuraavaksi lasketaan yrityksen käyttökate vähentämällä myyntikatteesta kiinteät kulut ja käyttökateprosentti.

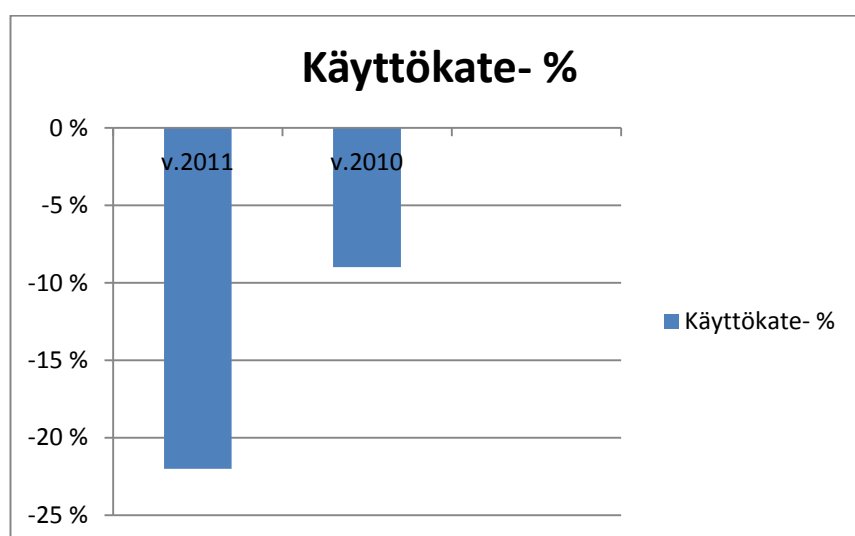
Käyttökate lasketaan oikaistussa tuloslaskelmassa välisummana lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalennukset. Kohdeyrityksen käyttökate on ollut negatiivinen vuonna 2010 ja huonontunut vuonna 2011. Tämä on esitetty kuvioissa 9 ja 10.

Kuvio 9. Aviagol Oy:n käyttökate v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy käyttökate v. 2010 = -56 327, 03 euroa

Aviagol Oy käyttökate v. 2011 = -126 635, 38 euroa

Kuvio 10. Aviagol Oy:n käyttökateprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy käyttökate-% v. 2010 = -9 %

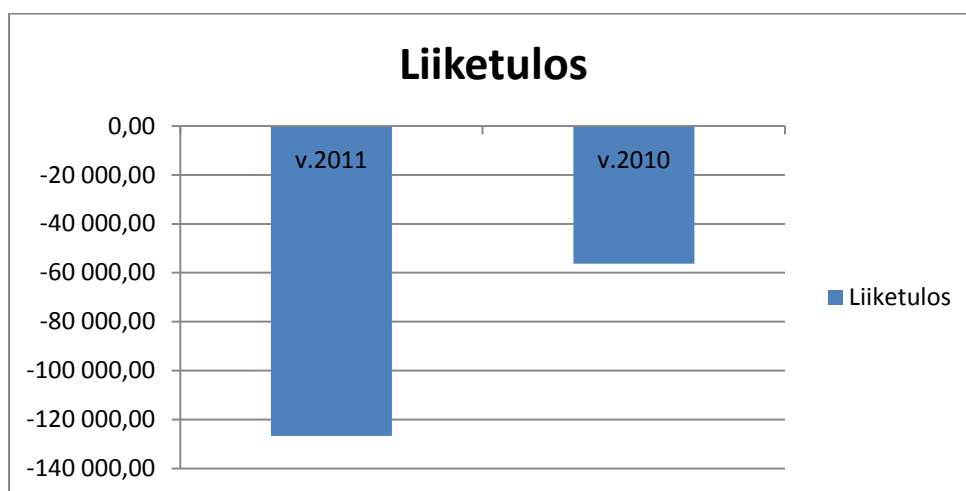
Aviagol Oy käyttökate-% v. 2011 = -22 %

Kohdeyrityksen käyttökateen tulokset ja käyttökateprosentit ovat negatiiviset, mikä tarkoittaa, että yrityksen toiminta on ollut tappiollista vuosina 2010 ja 2011. Hyvä

käyttökate on 20–30%, kun erittäin hyvä käyttökate on jopa 40–50%.

Seuraavaksi lasketaan liiketulos ja liiketulosprosentti kohdeyrityksen osalta. Tämä luku ei ole sama luku kuin liikevoitto tai -tappio virallisessa tuloslaskelmassa, vaan se poikkeaa siitä tehdyillä oikaisuilla. Se kertoo, jääkö varsinaisesta toiminnasta voittoa, jolla katetaan rahoituskulut, verot ja omistajan voitto.

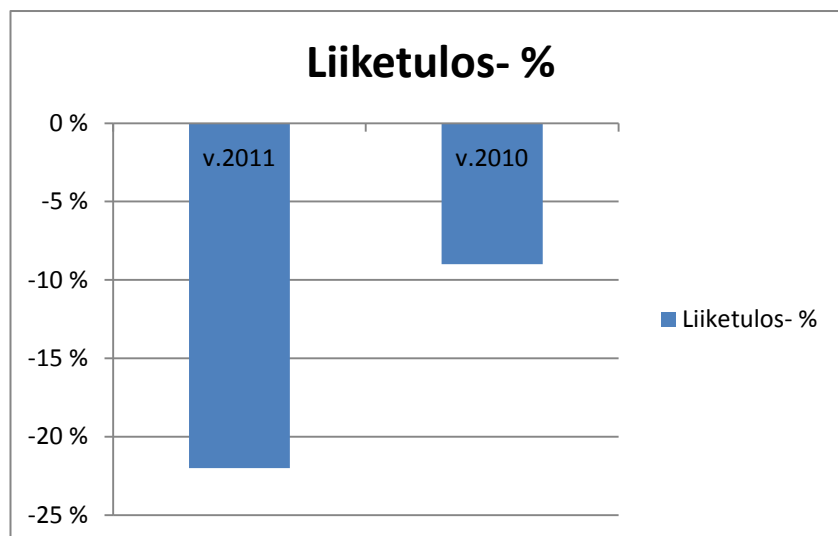
Liiketulos saadaan, kun käyttökatteesta vähennetään poistot ja arvonalennukset. Liiketulos on seuraava välisumma oikaistussa tuloslaskelmassa. Tällöin liiketulosprosentti (EBIT) kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista jää käyttöön ennen rahoituskuluja ja veroja.

Kuvio 11. Aviagol Oy:n liiketulos v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy liiketulos v. 2010 = -56 327, 03 euroa

Aviagol Oy liiketulos v. 2011 = -126 635, 38 euroa

Kuvio 12. Aviagol Oy:n liiketulosprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy liiketulos-% v. 2010 = -9 %

Aviagol Oy liiketulos-% v. 2011 = -22 %

Liiketulos ja liiketulosprosentti vuosilta 2010 ja 2011 on esitetty kuvioissa 11 ja 12. Kohdeyrityksen liiketulos ja liiketulosprosentti on sama kuin käyttökate ja käyttökateprosentti, koska yrityksessä ei ole tehty poistoja ja arvonalentumisia. Arvioitaessa yrityksen kannattavuutta liiketulosprosentin avulla käytetään yleensä seuraavia ohjearvoja: yli 10 % on hyvä, 5–10 % on tyydyttävä ja alle 5 % on heikko. (Yritystutkimus ry 2011, 62.)

Kohdeyrityksen tapauksessa liikevoittoprosentti oli negatiivinen vuonna 2010 ja muuttui vielä negatiivisemmaksi vuonna 2011. Kohdeyrityksen kannattavuus on heikko tämän tunnusluvun osalta.

Perinteisesti tunnuslukuanalyysin yhteydessä lasketaan myös oman pääoman tuotto prosentti. Oman pääoman tuotto prosentti kuvaa yrityksen kykyä tuottaa lisäarvoa omistajien sijoittamalle pääomalle. Tämän tunnusluvun tavoitearvot voivat poiketa eri yrityksissä riippuen omistajien asettamista tuotto vaatimuksista. (Yritystutkimus ry 2011, 65.)

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE) kertoo yrityksen kannattavuudesta oman

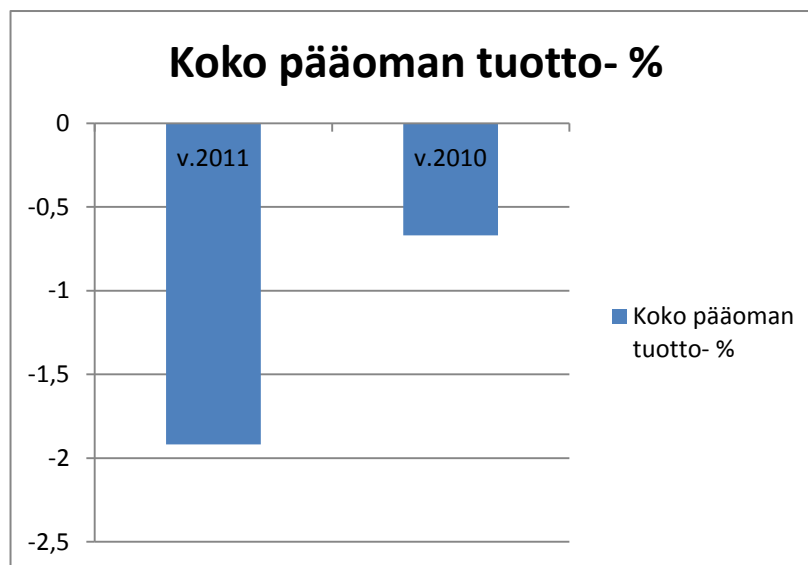
pääoman sijoittajan näkökulmasta. Tunnusluvun osoittajassa nettotulos kertoo tilikauden tuloksen tilinpäätöksen joustokohtien oikaisun jälkeen. Oma pääoma sisältää varsinaisen oman pääoman lisäksi myös vapaaehtoiset varaukset ja kertyneen poistoeron. (Kallunki & Kytönen 2007, 198).

Kohdeyrityksen oikaistusta taseesta, joka on liitteenä 7, näkyy, että sen oma pääoma on negatiivinen. Yrityksen toiminta on näin ollen hyvin velkaantunutta ja sen liikevaihdon pohjana on vain vieras pääoma. Kohdeyritys on tytäryhtiö Aviagol Group konsernista ja sen rahoitusta on hoidettu emoyhtiön antamilla lainoilla. Rahaa on siirretty sen verran, kuin yritys on välttämättä tarvinnut.

Kohdeyrityksen tapauksessa oma pääoma vähenee eikä tuo tuottoa, mikä osoittaa yrityksen toiminnan olevan kannattamatonta. Oman pääoman tuottoa voi kasvattaa parantamalla liiketoiminnan tehokkuutta ja nopeuttamalla pääoman kiertoa. Oman pääoman tuottolaskelmalla on merkitystä silloin, kun yrityksellä on positiivinen nettovarallisuus. Muussa tapauksessa laskelma antaa negatiivisen arvon, eikä tällä tunnusluvulla ole käyttöä tilinpäätösanalyysissä. Tästä syystä emme laske oman pääoman tuottoprosenttia.

Jos tilikauden oikaistu oma pääoma on negatiivinen, on kokonaispääoma kuitenkin vähintään vieraan pääoman suuruinen. Koko pääoman tuottoprosenttia arvioitaessa ohjearvoja ovat: hyvä yli 10 %, tyydyttävä 5–10 %, heikko alle 5 % (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 231).

Koko pääoman tuottoprosentin avulla verrataan tulosta ennen rahoituskuluja ja veroja koko omaan pääomaan, joka on sitoutunut yritystoimintaan. Kokonaispääoman tuottoprosentti on kannattavuuden mittari, johon ei yrityksen veronmaksupolitiikalla eikä yhtiömuodosta johtuvalla verotustekniikalla ole vaikutusta. Tällä tunnusluvulla tarkastellaan kannattavuutta koko yrityksen näkökannalta. Tunnusluvun jakajassa on käytettävä taseen loppusummaa keskimäärin, eli tilikauden alun ja lopun keskiarvoa. (Niskanen & Niskanen 2003, 114; Yritystutkimus ry 2011, 63.)

Kuvio 13. Aviagol Oy:n koko pääoman tuotto-% v. 2010 ja 2011.

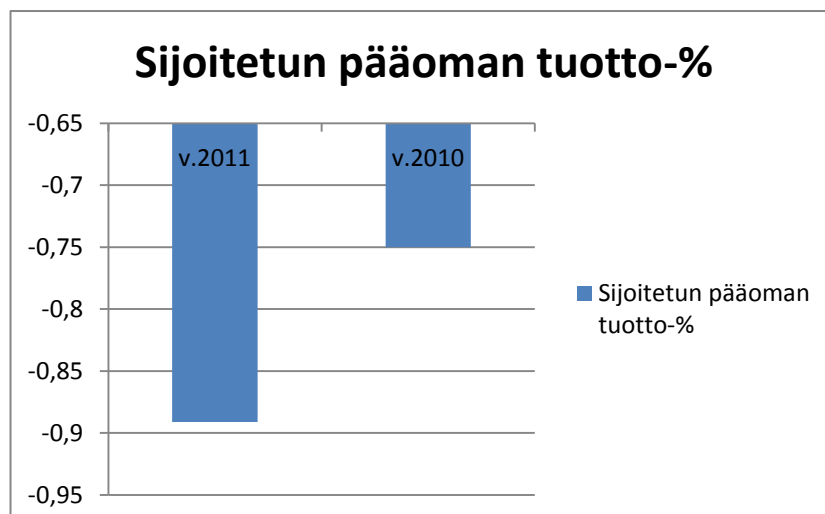
Aviagol Oy koko pääoman tuotto-% v. 2010 = -67 %

Aviagol Oy koko pääoman tuotto-% v. 2011 = -191,8 %

Laskettaessa tätä tunnuslukua oman pääoman ollessa negatiivinen otetaan huomioon, että yrityksen kokonaispääoma on kuitenkin vähintään vieraan pääoman suuruinen. Kohdeyrityksen koko pääoman tuotto-% on laskettu liitteessä 9. Laskusuoritusten tulokset osoittavat, että koko pääoman tuotto-% vuonna 2010 oli negatiivinen (-67 %) ja alentunut huomattavasti vuonna 2011 (-191,8 %), tämä näkyy kuviossa 13. Tämän tunnusluvun perusteella kohdeyrityksen kannattavuus on erittäin heikko ja on heikentynyt vuonna 2011 entisestään.

Sijoitetun pääoman tuotto-% ilmaisee, kuinka yritykseen sijoitettu korollinen vieras pääoma ja oma pääoma on saatu tuottamaan tulosta. Sijoitetun pääoman tuotto-% mittaa suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Tällöin pääoman tuotto-% kuvaa sitä vuosikorkoa, jonka yritys on tuottanut omalla toiminnalla sitomalleen pääomalle. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 220.)

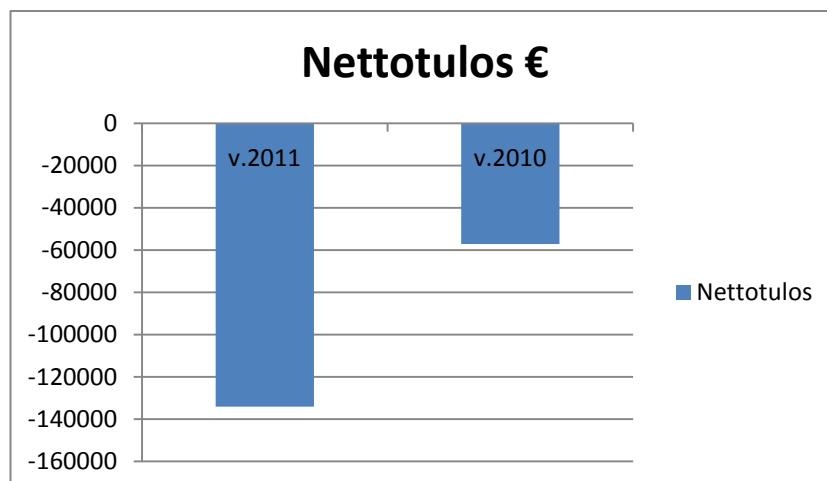
Kuvio 14. Aviagol Oy:n sijoitettu pääoman tuottoprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy sijoitetun pääoman tuotto-% v. 2010 = -75 %

Aviagol Oy sijoitetun pääoman tuotto-% v. 2011 = -89, 1 %

Arvioitaessa sijoitetun pääoman tuottoprosenttia tuoton viitteelliset normiarvot ovat: erinomainen yli 15 %; hyvä 10–15 %; tyydyttävä 6–10 %; välttävä 3–6 %; heikko alle 3 %. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti on toimialoista riippumaton tunnusluku. Kuviossa 14 ilmenee, että molempien vuosien tunnusluku on negatiivinen, mikä tarkoittaa, että yritys ei ole pystynyt tuottamaan tulosta sijoitetulle pääomalle. Ohjearvojen mukaan tämän tunnusluvun tulokset ovat hyvin heikolla tasolla molempina liiketoiminnan vuosina. Sijoitetun pääoman tuottoprosentin tulisi olla vähintään yhtä suuri kuin yrityksen maksamien velkojen korkoprosentti – vähintään 10 %:n tuotto on hyvä. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 227.)

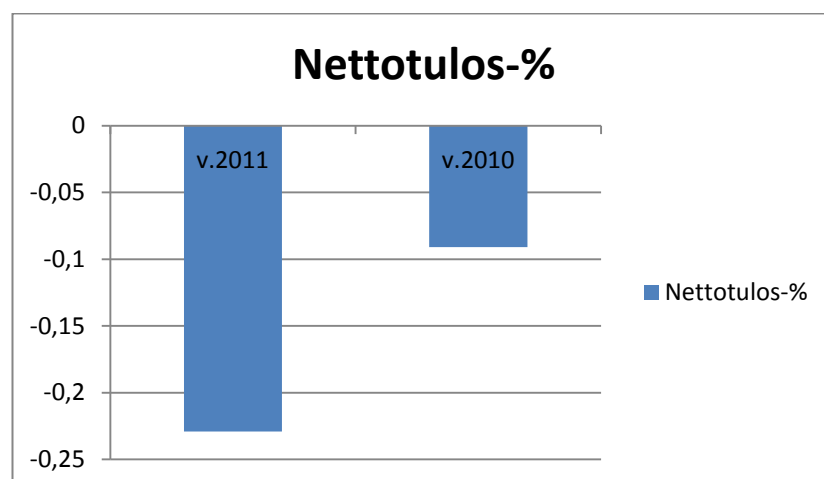
Nettotulosprosentti perustuu tuloslaskelmaan ja on yrityksen kannattavuuden mittari, jolla mitataan katemarginaalia. Jotta toimintaa voidaan pitää kannattavana, tulee yrityksen nettotulosprosentin olla positiivinen. Nettotulos kuvaa sitä osaa tuloksesta, joka on jaettavissa omistajille voitonjakona tai voidaan tarvittaessa jättää yrityksen omaan käyttöön. (Kallunki & Kytönen 2007, 201).

Kuvio 15. Aviagol Oy:n nettotulos v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy nettotulos v. 2010 = -57 148, 22 euroa

Aviagol Oy nettotulos v. 2011 = -134 011, 43 euroa

Kuvio 16. Aviagol Oy:n nettotulosprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy nettotulos-% v. 2010 = -9, 1 %

Aviagol Oy nettotulos-% v. 2011 = -22, 9 %

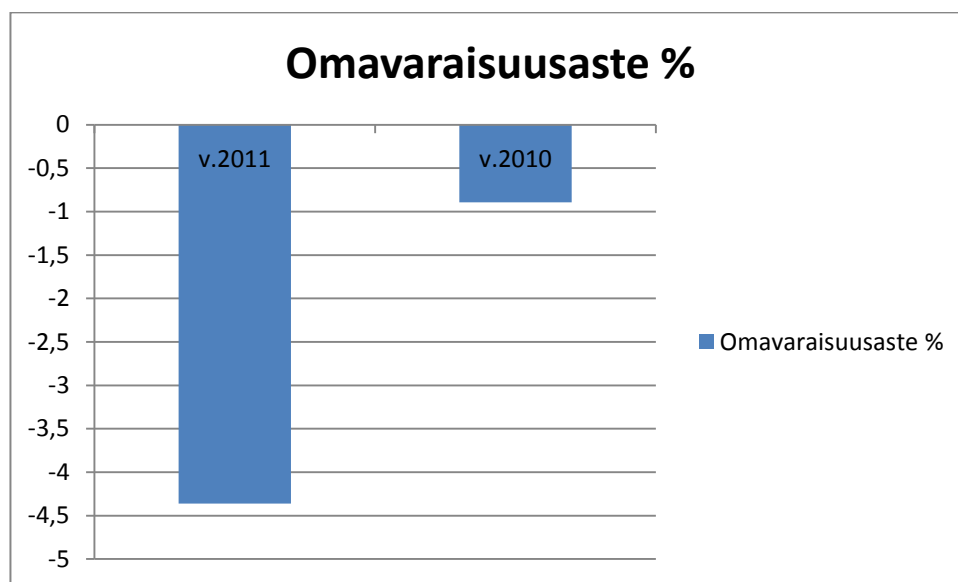
Nettotuloksen tunnusluvun tulokset, jotka esintyvät kuvioissa 15 ja 16, ovat negatiivisia molempina vuosina. Tämäkin tunnusluku kertoo, että yrityksen toiminta ei ollut kannattavaa, koska kannattavassa yritystoiminnassa nettotuloksen on oltava positiivinen pitkällä tähtäyksellä.

3.2.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuuden pääomarakenne kuvaa, miten yritys selviää pitkällä aikavälillä lainojen koroista ja takaisinmaksuista. Vakavaraisuutta voimme arvioida omavaraisuusasteella.

Omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osa yrityksen kokonaisrahoituksesta perustuu omistajien omiin varoihin. Mitä enemmän yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa vieraaseen pääomaan, sitä pienempi on myös vieraan pääoman rahoittajien rahoituksellinen riski. (Kallunki & Kytönen 2007, 198.)

Taseen varat suojaavat yritystä toiminnan tappioilta. Omavaraisuusaste kuvaa prosentteina, kuinka hyvä on tämän suojan taso. Jos yrityksen omat varat ovat pienentyneet huomattavasti tilikauden aikana, yksikin huono vuosi voi vaikuttaa yritykseen tuhoavasti. Kun liiketoiminta on kannattavaa ja vakaata ja tappiota ei synny, yritys voi jatkaa toimintaa matalallakin omavaraisuudella, mutta tämä on riskillistä ja kannattavuuden heikentyminen voi kaataa yrityksen. Tällöin yrityksen on ylläpidettävä riittävän suurta omavaraisuutta huonojen vuosien varalle. (Kauppalehti 2011.)

Kuvio 17. Aviagol Oy:n omavaraisuusasteprocentti v. 2010 ja 2011.

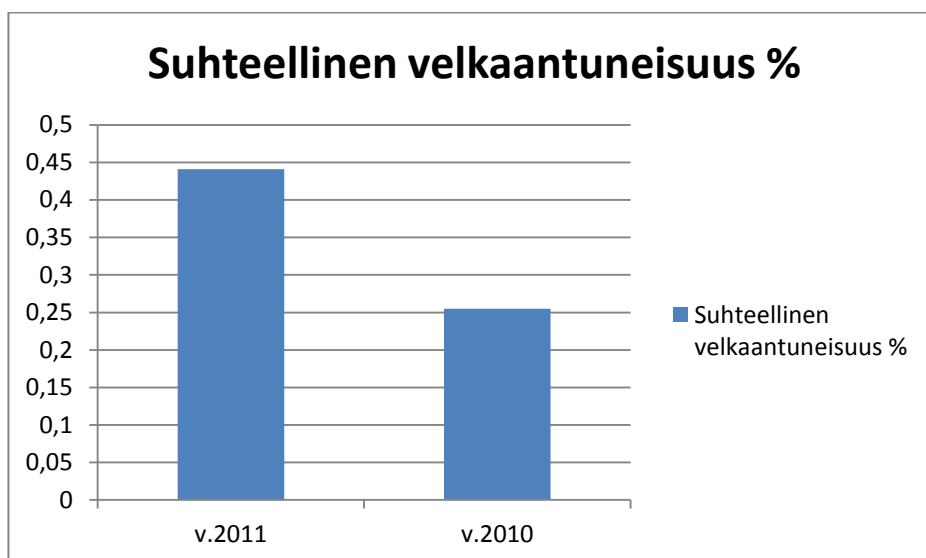
Aviagol Oy omavaraisuusaste-% v. 2010 = -89,4 %

Aviagol Oy omavaraisuusaste-% v. 2011 = -435,9 %

Omavaraisuusasteen viitteelliset ohjearvot ovat hyvä yli 40 %, tyydyttävä 20–40 %, heikko alle 20 % (Yritystutkimus ry 2011, 67). Kuviossa 17 esitettyistä tuloksista voimme todeta että yrityksen vakavaraisuus tämän tunnusluvun osalta on erittäin heikko, yrityksen omat varat ovat pienentyneet huomattavasti kahden vuoden aikana. Tulokset ovat negatiivisia molempina vuosina ja vuonna 2011 huonontuneet huomattavasti. Tämä tunnusluku mittaa myös yrityksen tappionsietokykyä, kohdeyritys on tehnyt tappiota enemmän kuin omaa pääomaa on tullut.

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti mittaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnusluvussa yrityksen kokonaisvelat suhteutetaan liikevaihtoon. (Niskanen & Niskanen 2003, 132.)

Korkean suhteellisen velkaantuneisuuden edellytyksenä on yrityksen hyvä ja vakaa käyttökate. Vasta silloin yritys pystyy hoitamaan lainojen lyhennyksien ja korkojen maksut kunnialla joka vuosi. Tällöin suhteellinen vakaantuneisuus näyttää, kuinka suurta käyttökateä liiketoiminta vaatii. Yrityksen rahoituksellista asemaa pidetään sitä vakaampana, mitä pienempi on sen velkaantuneisuus. (Kauppalehti 2011.)

Kuvio 18. Aviagol Oy:n suhteellinen velkaantuneisuusprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy suhteellinen velkaantuneisuus-% v. 2010 = 25, 5 %

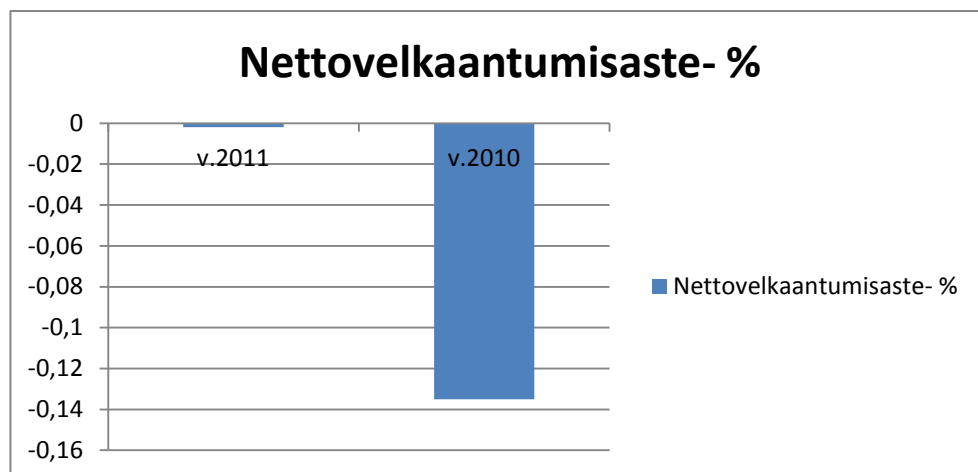
Aviagol Oy suhteellinen velkaantuneisuus-% v. 2011 = 44, 1 %

Tällä tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma asettaa yritykselle. Suhteellisen velkaantuneisuuden viitteelliset ohjearvot ovat hyvä alle 40 %, tyydyttävä 40–80 %, heikko yli 80 % (Vilkkumaa 2010, 51). Tuloksien perusteella voidaan todeta, että vuonna 2010 kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuusaste oli 25,5 % ja oli alle 40 %, eli hyvällä tasolla. Huomamme kuviossa 18, että seuraavana vuonna tunnusluvun arvo on muuttunut 44,1 %:ksi ja suhteellisen velkaantuneisuuden taso muuttui samalla tyydyttäväksi. Tämän tunnusluvun ohjearvot ovat toimialasidonnaisia.

Kolmas tunnusluku, joka vakavaraisuuden yhteydessä lasketaan, on nettovelkaantumisaste eli net gearing. Tässä tunnusluvussa huomioidaan vain korolliset velat, ei ostovelkoja tai muita korottomia velkoja. (Karikorpi 2010, 118.)

Nettovelkaantumisasteprocentti (net gearing) kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Tunnusluku mittaa yrityksen korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Nettovelka saadaan, kun korollisista veloista vähennetään likvidit rahavarat, joilla yritys voi maksaa velan pois, jos tilanne niin vaatii. Tämä tunnusluku kertoo, mikä on omistajien yritykseen sijoittamien omien pääomien ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen suhde. (Karikorpi 2010, 118; Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 260-261.)

Nettovelkaantumisaste voi olla myös negatiivinen. Jos miinusmerkki syntyy siitä, että kassassa on rahavaroja enemmän kuin velkoja, niin liiketoimintaa pidetään erittäin hyvänä. Jos arvo on negatiivinen, koska oma pääoma on negatiivinen, on tunnusluvun arvo heikko. (Karikorpi 2010, 118; Yritystutkimus ry 2011, 68.)

Kuvio 19. Aviagol Oy:n nettovelkaantumisasteprosentti v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy nettovelkaantumisaste-% v. 2010 = - 13, 5 %

Aviagol Oy nettovelkaantumisaste-% v. 2011 = -0, 2 %

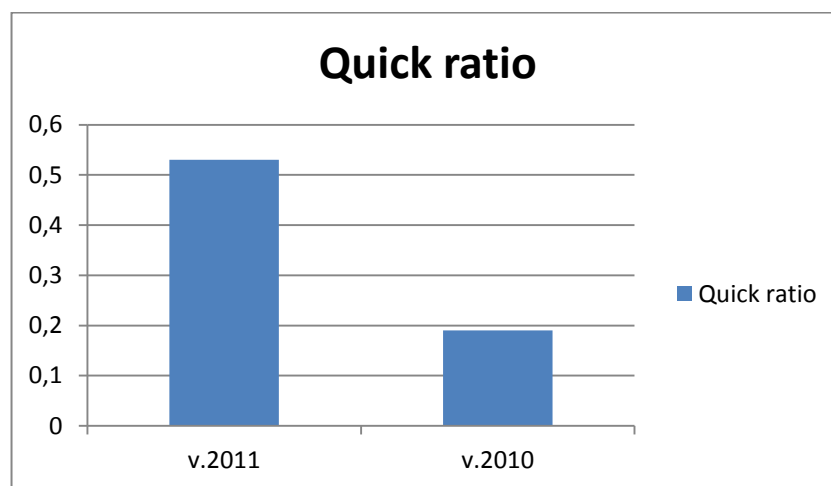
Tämä tunnusluku mittaa yrityksen nettovelkaantumisastetta ja on toimialasta riippumaton. Kohdeyrityksen gearing-tunnusluku on ollut negatiivinen molempina vuosina, tämä ilmenee kuviosta 19. Kun tunnusluvun arvo on alle yksi, niin sitä voidaan pitää hyvänä. Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat: hyvä alle 75 %, tyydyttävä 50–100 %, heikko yli 100 % (Karikorpi 2010, 118). Nettovelkaantumisastteen negatiivinen arvo johtuu negatiivisesta omasta pääomasta, josta voimme todeta, että tunnusluvun arvo on heikko ja samalla yrityksen vakavaraisuus on heikko.

3.2.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yrityksen kykyä suoriutua päivittäisistä maksuista kuvaavat maksuvalmiuden tunnusluvut. Kohdeyrityksen maksuvalmiutta arvioidaan laskemalla taselähtöisiä tunnuslukuja quick ratio ja current ratio, jotka mittaavat sitä, kuinka paljon yrityksellä on rahavaroja ja muuta lyhytaikaista varallisuutta suhteessa lyhytaikaisiin velkoihin.

Quick ratio eli happotesti (acid test) mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillään. Sen osoittajaan kuuluvat rahat ja pankkisaamiset sekä myyntisaamiset eli vain rahoitusomaisuus. Rahoitusomaisuudesta otetaan pois varastot ja saadut ennakot. Tunnusluku mittaa

yrittäjän kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. Yrityksen rahoituspuskurit eivät saa olla liian pienet, koska tällöin yrityksellä ei ole käytettävissä varoja mahdollisiin yllättäviin menoihin. (Niskavaara 2010, 91; Niskanen & Niskanen 2003,120.)

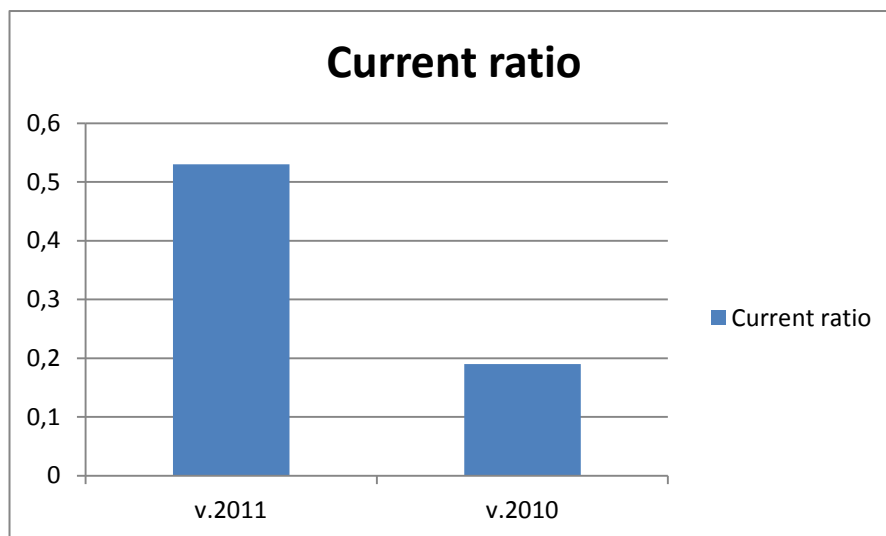

Kuvio 20. Aviagol Oy:n Quick ratio v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy quick ratio v. 2010 = 0, 53

Aviagol Oy quick ratio v. 2011 = 0, 19

Current ratio mittaa, miten yritys pystyy selviytymään lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaomaisuutta ja vaihto-omaisuutta ottaen mukaan tunnsuluvun osoittajaan. Tässä on huomioitava, että vaihto-omaisuuden arvo voi todellisuudessa poiketa kirjanpidollisesta arvosta, mutta likvidointitilanteessa yritys voi realisoida sen ajan kuluessa. (Karikorpi 2010, 124; Kallunki & Kytönen 2002, 86-87.)

Kuvio 21. Aviagol Oy:n current ratio v. 2010 ja 2011.

Aviagol Oy Current ratio v. 2010 = 0, 53

Aviagol Oy Current ratio v. 2011 = 0, 19

Quick ratio-tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat hyvä yli 1, tyydyttävä 0,5–1, heikko alle 0,5. Current ration ohjearvona voidaan pitää: hyvä yli 2, tyydyttävä 1–2, heikko alle 1. Current ratio on muuten samanlainen kuin quick ratio, mutta siihen otetaan mukaan myös vaihto-omaisuus eli varasto. (Yritystutkimus ry 2011, 71-72.)

Kuvioista 20 ja 21 huomataan, että kohdeyrityksen tapauksessa current ratio on yhtä suuri kuin quick ratio, koska yrityksellä ei ole vaihto-omaisuutta. Current ratio tarjoaa mahdollisuuden arvioida, onko yritys kykenevä mobilisoimaan resurssinsa vastaamaan tämänhetkisiä velvoitteitaan. Current ratiolla ja myös quick ratiolla mitattuna yrityksen maksuvalmius oli heikolla tasolla. Tunnusluvun arvo johtuu siitä, että yrityksen velat ylittivät sen varat, mikä merkitsee tappiota yrityksen maksuvalmiudelle. Olisi parempi, jos myyntisaamisista tulisi rahaa kassaan ennen kuin isommat laskut tai palkat tulevat maksuun.

3.2.4 Tehokkuuden tunnusluvut

Tehokkuutta voimme kuvailla myös sanalla tuottavuus, joka mittaa määrätyn toiminnan tehokkuuden ottamatta huomioon, onko tehty päätös järkevä tai oikea.

Yritystaloudessa mielenkiinnon kohteena on usein pääoman käytön tehokkuus, joka vaikuttaa paitsi maksuvalmiuteen ja vakavaraisuuteen, myös kannattavuuteen.

Pääoman käytön tehokkuutta mitataan erilaisilla kiertoaikaa kuvaavilla tunnusluvuilla. Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka monessa päivässä asiakkaat keskimäärin maksavat laskunsa.

Aviagol Oy:n myyntisaamisten kiertoaika v. 2010 = 36

Aviagol Oy:n myyntisaamisten kiertoaika v. 2011 = 27

Kohdeyrityksen myyntisaamisten kiertoaika on noin kuukausi meidän laskujemme mukaan. Laskelmat ovat liitteessä 9. Yrityksen maksuehtona on yleensä 14 päivää netto, mutta käytännössä suoritukset tulevat tilille paljon myöhemmin. Taseen pohjalta laskettu myyntisaamisten kiertoaajan tunnusluvun arvo voi poiketa todellisesta maksuajasta.

Myyntisaamisten kiertoaikaan vaikuttaa toimiala sekä maa, johon kauppaa tehdään. Kohdeyrityksen asiakaskunta koostuu ulkomaalaisasiakkaista melkein sataprosenttisesti. Jos asiakkaat maksavat eräpäivinä, kiertoaika on todellisuudessa 14 päivää. Kohdeyrityskäyttää pitkää maksuaikaa kilpailukeinona, mutta silti jotkut asiakkaat eivät maksa laskuja eräpäivinä. Tässä tilanteessa yrityksen pääoma sitoutuu saamisiin ja rasittaa vakavaraisuutta. Yrityksen on pyydettävä velkaa konsernilta, koska rahaa ei tule kassaan.

Myyntisaamisten kiertonopeudella tarkoitetaan, kuinka monta kertaa saamiset kiertävät vuodessa.

Aviagol Oy:n myyntisaamisten kiertonopeus v. 2010 = 10 pv

Aviagol Oy:n myyntisaamisten kiertonopeus v. 2011 = 14 pv

Näille tunnusluvuille ei voi antaa ohjearvoja, mutta kiertoaajan tulisi olla mahdollisimman lyhyt, että rahat tulisivat kassaan nopeasti. Tästä voimme päätellä, että vuonna 2011 myyntisaamisten kiertonopeus on pidentynyt verrattuna vuoteen

2010.

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka nopeasti keskimäärin yritys maksaa ostolaskunsa.

Aviagol Oy:n ostovelkojen kiertoaika v. 2010 = 42 pv

Aviagol Oy:n ostovelkojen kiertoaika v. 2011 = 71 pv

Yrityksen ostovelkojen kiertoaika laskelman mukaan oli 42 päivää vuonna 2010 ja 71 päivää vuonna 2011. Tunnusluvun arvoon vaikuttavat konsernilta saamat ostolaskujen pitkät maksuajat. Käytännössä tämän tunnusluvun arvo on epätodellinen. Syynä voi olla se, että yritys ei kykene maksamaan laskujaan ajallaan, ja sen taseessa on maksamattomia ostovelkoja. Käytännössä kohdeyritys saa keskimäärin 7–14 päivää maksuaikaa, joka on lyhyempi, kuin toimialalla keskimäärin. Palvelujen toimittajat eivät ole antaneet yritykselle pidempää maksuaikaa. Yritys siis joutuu maksamaan laskut nopeasti, mutta antaa asiakkaille pitkät maksuajat. Koska rahoitusta ei tule liiketoiminnasta, yritys joutuu turvautumaan lainoihin konsernilta.

Aviagol Oy:n ostovelkojen kiertonopeus v. 2010 = 9

Aviagol Oy:n ostovelkojen kiertonopeus v. 2011 = 5

Mitä hitaammin yrityksen ostovelat kiertävät, sitä enemmän kohdeyrityksen laskujen maksu viivästyy. Yrityksen tehokkuusluvut osoittavat, että ostovelat kiertävät hitaasti ja että yritys maksaa laskunsa jatkuvasti myöhässä. Tästä syntyy yritykselle ylimääräisiä perintäkuluja maksuviivästyksistä.

3.3 Aviagol Oy:n kustannuslaskenta

Kustannuslaskelman avulla haluamme parantaa kohdeyrityksen kilpailukykyä ja kannattavuutta. Palvelualan yrityksen kustannukset voidaan selvittää vastaamalla seuraaviin kysymyksiin:

- Mitkä kustannukset tuotteille pitäisi kohdistaa?
- Mikä on aiheuttamisperiaate?

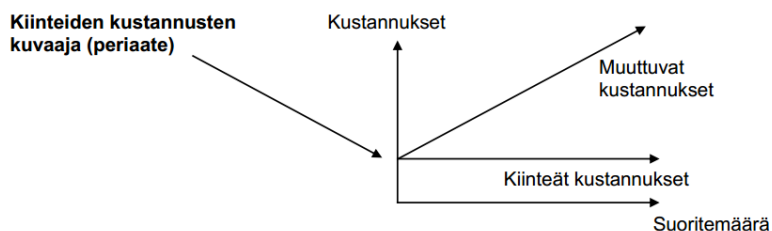
Selvitettäessä yhteyttä myynnin määrien ja kustannusten välillä lasketaan, paljonko yksi tuote tai palvelu (keikka kohdeyrityksen tapauksessa) aiheuttaa kustannuksia. Tätä varten lasketaan muuttuvat ja kiinteät yksikkökustannukset keskimäärin. Kohdeyrityksen tapauksessa myyntiyksikkö on yksi keikka, eli yksi vienti- tai tuontilähetys. Vuonna 2010 yritys teki 626 keikkaa ja 712 keikkaa vuonna 2011. Aviagol Oy:n kustannukset on lasekettu taulukossa 1.

Taulukko 1. Aviagol Oy:n kustannusten vertailu v. 2010 ja 2011.

Kustannusten laji	Laskelma	Kustannusten määrä per keikka, euroa
Muuttuvat yksikkökustannukset Aviagol Oy v.2010 =	$(161,68+421496,38)/626=$	673,58
Muuttuvat yksikkökustannukset Aviagol Oy v.2011 =	$426415,06/712=$	598,9
Kiinteät yksikkökustannukset Aviagol Oy v.2010 =	$(150171,21+109141,70+821,19)/626=$	415,55
Kiinteät yksikkökustannukset Aviagol Oy v.2011 =	$(180630,19+104371,66+7376,05)/712=$	410,64
Keskimääräiset yksikkökustannukset Aviagol Oy v.2010 =	$(421496,38+150171,21+109141,70+821,19)/626=$	1088,87
Keskimääräiset yksikkökustannukset Aviagol Oy v.2011 =	$(426415,06+180630,19+104371,66+7376,05)/712=$	1009,54

Kohdeyrityksen palvelua hinnoitellaan katetuottoon perustuvalla menetelmällä, jolloin muuttuvien kustannusten päälle lasketaan katelissä 30 %. Tutkimustulokset osoittavat, että 30 %:n katelissä kattaa vain muuttuvat kustannukset keikkaa kohti eikä riitä kiinteisiin kustannuksiin eikä voittotavoitteeseen. Katetuottoa tulisi hintoihin lisätä niin paljon, että katetarve riittäisi kattamaan yrityksen kiinteät kustannukset ja voitto saadaan.

Katetuotto-ajattelu

Kuvio 22. Katetuotto-ajattelu (Järvenpää ym. 2010, 187-188).

Tästä näemme, että kohdeyrityksen tapauksessa kiinteiden kustannusten jakaminen suoritteille ei otettu huomioon katelisän laskiessa, koska kiinteät kulut olivat yli 30 %:ia vuonna 2010 ja 2011.

Taulukko 2. Aviagol Oy:n kustannusten jako v. 2010 ja 2011.

Vuosi	2011	2010
Muuttuvat / kokonais yksikkökustannukset	59 %	62 %
Kiinteät / kokonais yksikkökustannukset	41 %	38 %

Taulukossa 2 esitetyt tulokset osoittavat, että katetuottoon perustuva menetelmä oli laskettu väärin tai kohdeyrityksen kiinteät kustannukset ovat liian suuret. Jotta yritys voisi kattaa kokonaiskustannukset, katelisäprosentin tuli olla suurempi kuin 41 % vuonna 2011 ja suurempi kuin 38 % vuonna 2010. Voiton saamiseksi tämän prosenttiluvun päälle on lisättävä voittotavoiteprosentti noin 10–15%, jolloin lopullisen katelisän olisi pitänyt olla ainakin 50 % vuosina 2010 ja 2011.

3.4 Aviagol Oy:n kassavirtalaskelman analysointi

Kohdeyritykselle voimme laskea kassavirran vain vuodelta 2011, koska edellisen vuoden kassavirtalaskelmaa varten meiltä puuttui tietoja nettokäyttöpääoman muutoksen laskemiseksi. Vuoden 2011 täydellinen kassavirtalaskelma on työn liitteenä 10. Taulukossa 3 esitetään tarkistettavien jäämien määrät.

Taulukko 3. Aviagol Oy:n kassavirtalaskelma 2011.

	2011
Liikevaihto	582 503, 41€
Toimintajäämä	-2 330, 54€
Rahoitusjäämä	-9 706, 59€
Investointijäämä	-9 706, 59€

Kohdeyrityksen kassavirtalaskelman mukaan kaikki kolme tarkistettavaa jäämää ovat negatiivisia. Yrityksen liiketulos vuonna 2011 oli -126635,38 euroa. Tämä kertoo, että myyntitulojen määrä ei ollut riittävä kattamaan liiketoiminnan menot ja tuottamaan voittoa. Jokaisen yrityksen tehtävänä on järjestää toiminta sillä tavalla, että se olisi kannattava. Tämän yrityksen kannalta voidaan todeta, että sen maksuvalmius ei ole kunnossa ja toiminta ei ole kannattavaa.

Kohdeyrityksen rahoitusjäämä ja investointijäämä ovat samat - 9706,59. Tämä luku kuvaa, että yritys ei pystynyt edellisten tilikausien aikana selviytymään juoksevista maksuistaan ja että saadut tulot eivät riittäneet kattamaan aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä. Yritys ei voi investoida mitään varoja, koska sille ei jäänyt niitä juoksevien maksujen jälkeen. Päinvastoin sen velkaantuneisuus on kasvanut huomattavasti verrattuna edelliseen tilikauteen.

Kohdeyritys on aloittanut toimintansa vasta joulukuussa 2009. Taseesta näkyy, että sen omapääoma koostuu vain laissa määrätystä pääomasta (2500 euroa) ja tilikausien tappioista. Konsernin emoyhtiö on tähän asti yrittänyt ylläpitää yrityksen liiketoimintaa ilman, että se joutuu ottamaan lainoja rahoituslaitoksilta myöntämällä sille sisäisesti korottomia lainoja. Yrityksen ideana on järjestää liiketoiminta siten, että kassaan tulevat virrat olisivat riittävät kattamaan juoksevat lyhytaikaiset menot.

Yrityksen liiketoiminnan negatiiviset tulokset osoittavat, että kahden vuoden aikana yritys ei ole selvinnyt omasta toiminnasta saaduilla varoilla juoksevista menoista. Syinä ovat pienet katetuotot, korkeat kustannukset ja asiakkaille myönnetty pitkät maksuajat. Yrityksen on tarkistettava huolellisesti, että kaikki kustannukset on huomioitu myyntihinnoissa ja laskutettu asiakkailta.

4 Tutkimustulokset

Tässä opinnäytetyössä tehtiin tilinpäätösanalyysin nuoresta palvelualan yrityksestä Aviagol Oy. Tavoitteena oli tutkia yrityksen nykyistä taloudellista tilaa ja löytää kahden tilikauden liiketoiminnan tappioiden syyt.

Tutkimustulokset tämän yrityksen tapauksessa osoittivat, että kohdeyrityksen taloudellinen tilanne on erittäin heikolla tasolla. Oikaistujen tilinpäätösten perusteella lasketuista tunnusluvuista yritys on saanut melkein kaikista huonot tai erittäin huonot arvot verrattuna Yritystutkimus ry:n suosittelemiin ohjearvoihin.

Kannattavuuslaskujen laskelmat näyttävät, että kohdeyrityksen kannattavuus on kahden vuoden aikana ollut erittäin huono ja yrityksen toiminta ei ole ollut kannattavaa. Tutkimuksen ongelmana oli löytää kannattavuuden nousuun vaikuttavat tekijät. Kannattavan toiminnan ensimmäinen edellytys on riittävän katetuoton määrä. Katetuottolaskelman perusteella saatiin kolme keskeisesti kannattavuuteen vaikuttavaa tekijää: myyntituotot, muuttuvat kustannukset, kiinteät kustannukset.

Myös kustannuslaskennan tulokset osoittavat, että kohdeyrityksen myyntituotot riittävät kattamaan vain muuttuvat kustannukset kiinteiden kustannusten jäädessä kattamatta. Katelisähinnoittelu on asetettu väärin. Katetuottoa tulisi lisätä hintoihin niin paljon, että katetarve riittäisi kattamaan yrityksen kiinteät kustannukset ja voittotavoitteen. Tästä syystä yrityksen on pyydettävä lisää lainaa emoyhtiöltä, mikä lisää velkaosuutta ja pahentaa sen vakavaraisuutta.

Syynä näihin tuloksiin voidaan pitää alkavaa taloudellista kriisiä kaikissa maissa, mutta tulokset vaikuttavat myös siltä, että kohdeyrityksellä on erittäin suuret kiinteät kustannukset, eli henkilöstökulut ja muut liiketoiminnan kulut. Jos myyntikate on positiivinen, mutta käyttökate negatiivinen, tuotteiden myyntimäärä on liian pieni suhteessa kiinteisiin kuluihin. Jos käyttökate on negatiivinen, yrityksen taloudellinen tilanne on huono ja yritys on kriisissä. Sen on joko lisättävä tuloja tai vähennettävä menoja. Esimerkiksi materiaalien ja palveluiden ostohintoja voidaan kilpailuttaa ja

laskea alaspäin.

Yrityksen vakavaraisuus on huomattavasti heikentynyt tarkasteltavien tilikausien aikana. Tähän vaikuttavat kahden viimeisen tilikauden tappiot, jotka ovat huomattavasti suuremmat kuin yritykseen sijoitettu oma pääoma. Velkojen suhteesta on huomioitava, että kaikki yrityksen velat ovat lyhytaikaisia ja suurin osa niistä on korotonta. Tällöin yritys on pystynyt välttämään ylimääräisiä rahoituskuluja käyttämällä konsernin emoyhtiön avustuksia.

Negatiivinen koko pääoman tuotto voi syntyä, koska kohdeyrityksen toiminta on vasta alkuvaiheessa, jossa yritys on käynnistämässä liiketoimintaansa. Kohdeyritys on perustettu joulukuussa 2009. Uudet yritykset alkavat yleensä tehdä voittoa vasta muutaman vuoden päästä perustamisesta. Jos yritys pystyy parantamaan oman pääoman tuoton lähitulevaisuudessa, niin se tarkoittaa, että alkuvaiheen negatiivinen tuotto voidaan muuttaa positiiviseksi. Negatiivinen pääomatuotto osoittaa, että liiketoimintaa ei ole hoidettu hyvin eikä olevia resursseja ole riittävästi. Tämä tarkoittaa, että yrityksessä on tehtävä muutoksia, jotta liiketoiminta muuttuu kannattavaksi.

Kassavirtalaskelma osoittaa, että kohdeyrityksen liikevaihto ei riitä edes juokseviin kustannuksiin. Asiakkaiden suoritukset tulevat hyvin myöhään, mutta ostolaskunsa kohdeyritys joutuu maksamaan nopeasti välttääkseen tarpeettomia perintäkuluja. Kun kassassa ei ole rahavaroja, niin yrityksen maksuvalmius on huonolla tasolla, ja toimittajat eivät hyväksy enää pitkiä maksuaikoja.

Huonon maksuvalmiuden signaalina voidaan pitää rahoitusomaisuuden riittämättömyyttä kattamaan lyhytaikaisetkin velvoitteet ja jatkuvaa emoyhtiön rahoituksen tarvetta. Maksuvalmiuden tunnuslukujen arvot kertovat, että yrityksellä ei ole varaa selviytyä nopeasti juoksevista velvoitteista, koska sillä ei ole ollenkaan vaihto-omaisuutta ja rahoitusomaisuus koostuu melkein kokonaan vieraasta pääomasta. Yhteenvetona voidaan todeta, että tilikauden tulos on ollut tappiollinen molempina käsiteltävinä tilikautena, jolloin kohdeyrityksen toiminta vuosina 2010 ja 2011 ei ollut kannattava koko tarkastelujakson ajan. Myös lasketut tunnusluvut todistavat tämän. Jotta yritys pystyisi

saavuttamaan voittoa, pitäisi kiinnittää huomioita kuluihin ja hinnoitteluun, kasvattaa myyntivolyymia ja tehostaa laskutus- ja perintätoiminnot.

5 Johtopäätökset

Taloudellinen tulos syntyy yrityksen eri toiminnoista. Kaikkien osastojen liiketoiminnot tulee olla kunnossa, jotta tulosta syntyy. Tehoton toiminta aiheuttaa suuria kustannuksia, jotka uppoavat tuottojen aikaansaamiseen, ja tämän takia tulos on heikko. Tilinpäätös ei paljasta ongelmien lähdeä. Yritysjohdon tehtävänä on seurata asioita laajemmin kuin tarkastelemalla pelkkiä lopputuloksia. (Karikorpi 2010, 186.)

Yritysjohdon tehtävänä on pitää yritys sellaisessa kunnossa, että se menestyy myös tulevaisuudessa, tällöin yrityksen johtamisen pitää olla vastuullista. Jos johto hyväksyy tappiot tekemättä asialle mitään, se vaarantaa samalla koko yrityksen tulevaisuuden ja kaikkien työpaikat. Palkkajohtajien tehtävänä on myös huolehtia omistajien rahoista ja voiton tekemisestä, ei omistajien rahojen haaskauksesta.

Keskeiset tekijät liikevoiton syntymisessä riippuvat toimialasta, myytyjen tuotteiden määrästä ja yrityksestä, mutta kustannuserissä on eroja. Kohdeyritys on palvelualalla toimiva yritys, ja sen tapauksessa ratkaisevia tekijöitä ovat henkilöstökulut ja työn tehokkuus. Liikevoittoprosenttia voidaan parantaa esimerkiksi nostamalla hintoja, kasvattamalla myynnin volyymia tai karsimalla kuluja.

Kohdeyrityksen kannattavuutta voi parantaa kasvattamalla myynnin määrää. Myynnin määrän kasvattaminen voidaan saavuttaa esimerkiksi tehostamalla markkinointia ja muita myyntiin kohdistuvia toimenpiteitä. Muuttuvat kustannukset kasvavat lineaarisesti myynnin volyymin suhteessa, ja sen kasvattaminen ei paranna katetuottoprosenttia, mutta yrityksellä on silloin enemmän rahaa kattamaan kiinteitä kustannuksia. Kohdeyrityksen kannattavuus paranee vain, jos myyntiponnisteluista aiheutuneet kustannukset ovat pienemmät kuin lisämyynnistä saatu katetuoton lisäys.

Toinen keino kannattavuuden parantamiseksi on hinnan nostaminen, tällöin tulos näkyy suoraan katetuotossa. Kohdeyrityksen tapauksessa yrityksen kilpailutilanne markkinoilla on tiukka ja markkinat määräävät hintatason. Hinnan korotus voi vähentää myyntimäärää, mikä vaikuttaa negatiivisesti myynnin volyymiin. Tästä syystä asiakkaat saattavat siirtyä käyttämään kilpailijoiden palveluja. Hinnan korottamiseen tai myyntimäärien lisäämiseen liittyy tekijöitä, joihin yritys ei voi itse vaikuttaa, vaan sen ratkaisee markkinoiden käyttäytyminen. Tästä syystä kannattavuuden parantamiseksi kohdeyritykselle on hyvä valita ensimmäiseksi toimenpiteeksi kustannusten karsiminen.

Muuttuvia kustannuksia kohdeyrityksen tapauksessa voidaan karsia esimerkiksi neuvottelemalla hankinnoille palveluille mahdollisimman edulliset hankintahinnat- ja sopimukset varastoinnin ja kuljetuksen osalta niin, että myyntihinnat olisivat edelleen kilpailukykyisiä, mutta yritys saisi itselleen parempaa tuottoa. Kannattavuuden parantamiseksi kohdeyrityksen pitäisi karsia myös osa kiinteistä kuluista, esimerkiksi tarkistamalla henkilöstökulujen sisältöä.

Kohdeyritys kuuluu konserniyhtiöön ja sen rahoitus on hoidettu emoyhtiön antamin lainoin. Omavaraisuusasteen parantamiskeinoina ehdotamme oman pääoman kasvattamista tekemällä enemmän voittoa ja vähentämällä vieraan pääoman osuutta. Tämä on mahdollista vain tehostamalla liiketoimintaa ja välttämällä tuottamattomia kauppvoja.

Kohdeyrityksen ongelma on myös pääoman käytön tehokkuudessa. Pääoman kiertoa voi parantaa esimerkiksi tehostamalla myyntisaamisten kiertoa tai karsimalla turhia ja tuottamattomia kuluja. Tämän yrityksen tilanteessa asiakkaat eivät maksa laskujaan, koska yritys on antanut pitkät maksuajat käyttäen niitä kilpailukeinona. Kohdeyrityksen perintätoimet ovat olleet satunnaisia ja epäsäännöllisiä, ja sen olisi syytä tehostaa luotonvalvontaa ja perintää. Muistutus- ja perintälaskut olisi hoidettava välittömästi aina viitesuoritusten haun jälkeen. Myyntisaamisten kiertoajan parantamiseksi on panostettava myös laskutuksen tehokkuuteen. Laskutus on suoritettava nopeasti palvelun suorittamisen jälkeen.

6 Arviointi

Tämän opinnäytetyön aihe ei ole uusi, mutta aina ajankohtainen, jos yrityksessä on havaittu ongelmia. Yrityksen taloudellisen analyysin avulla voidaan tutkia yrityksen liiketoiminnan tulokset ja saada selville ongelmien syyt. Tilinpäätösanalyysi on yksi tärkeimmistä menetelmistä tällaisen analyysin suorittamiseen.

Kohdeyritys oli valittu, koska toinen tutkijoista työskentelee tässä yrityksessä ja on itsekin huolissaan yrityksen menestyksestä, koska haluaa, että oma työpaikka on turvallinen ja pysyvä. Tämä myös helpotti yrityksen analyysia, koska voimme jatkuvasti täydentää puuttuvat lähdetiedot kysymällä ne yrityksen johdolta ja tarkistamalla järjestelmästä tarvittavat luvut.

Analyysi on suoritettu kahdestaan, jotta pystyttäisiin tutkia yrityksen taloudellista tilaa syvemmälle kuin vain tunnuslukujen laskemalla. Yhteistyö sujui hyvin koko prosessin ajan ja työt ovat jakautuneet tasapuolisesti. Yhdessä työskentely auttoi myös aikataulussa pysymiseen ja motivoi tekemään työtä mahdollisimman vastuullisesti. Olimme jatkuvasti yhteyksissä ja tarkistimme toistemme osuudet, jotta ne vastaisivat yhteistä ajattelua.

Tämän työn tutkimustulokset ovat merkityksekkäitä kohdeyrityksen johdolle, koska ne antavat laajan kuvan yrityksen ongelmista ja hyviä ehdotuksia liiketoiminnan parantamiseen. Myös teoriaosuus käsittelee tärkeitä yrityksen liiketoiminnan osia ja monipuolisesti tukee tutkimusta, vaikka on rajattu niin, että sisältää oleellisia tietoja vain tätä analyysia varten. Koska kohdeyrityksen kirjanpito on ulkoistettu, tämän työn viitekehys on hyvin antoisa yrityksen johdolle, koska he saavat tästä parhaimman mahdollisen hyödyn kriisitilanteen hallintaan. Työ alkaa kuvaamalla tilinpäätösinformaation sisältöä ja tunnuslukuanalyysin menettelyä.

Opinnäytetyön kirjoittamisen prosessi oli hyvin mielenkiintoinen, vaikka välillä olimme kohdanneet vaikeuksiaikin. Työn aihe tuntui alusta alkaen hyvin tutulta, mutta lukemalla erilaisia kirjoja ja tutustumalla muihin lähteisiin totesimme, että se on todella laaja ja

monipuolinen, jolloin oman analyysin rajausta oli haasteellista. Hyvin paljon teorialähteitä jäi tämän opinnäytetyön ulkopuolelle aiheen rajauksen jälkeen, mutta niistä saadut tiedot olivat meille erittäin hyödyllisiä työmme kannalta.

Seuraava koettu haaste oli siinä, että kohdeyritys oli ruotsalaisen konsernin tytäryhtiö ja sen viralliset tasekirjat ruotsiksi, jota me kumpikaan emme osaa kovin hyvin. Onneksi saimme tässä kohtaa tukea yrityksen johdolta ja tuttavilta ja pysyimme hyvin aikataulussa tätä ongelmaa huolimatta. Suomi ei ole meidän äidinkielemme ja koko työn kirjoittaminen oli hyvin haasteellinen prosessi, mutta tähän olimme valmiita jo pyrkimisvaiheessa kouluun ja siksi tämä ei stressannut lainkaan.

Koko opinnäytetyön tavoite ja kaikki tutkimuskysymykset on käsitelty tässä työssä yksityiskohtaisesti. Analyysin tuloksena olemme esittäneet parantamisehdotukset, jotka voivat olla tulevaisuudessa hyvin hyödyllisiä tälle yritykselle. Projektin valmistuessa huomasimme, että tästä opinnäytetyöstä on ollut paljon hyötyä sekä meille että kohdeyritykselle.

Lähteet

Alhola, Kari & Lauslahti, Sanna 2005. Taloutta johtamista varten – esimiehille ja asiantuntijoille. Edita Prima Oy, Helsinki.

Eklund, Irina & Kekkonen, Heidi 2011. Toiminnan kannattavuus. WSOY, Helsinki.

Eskola, Anne & Mäntysaari, Anne 2006. Menestys. Kannattavuuden hallinnaperusteet. Otava, Helsinki.

Hujala, Tero 2011. Yrityksen talouden analysointi. Luento. Metropolia Ammattikorkeakoulu, Vantaa.

Ikäheimo, Seppo & Lounasmeri, Sari & Walden, Risto 2005. Yrityksen laskentatoimi. WSOY pro, Helsinki.

Jyrkkiö, Esa & Riistama, Veijo 2004. Laskentatoimi päätöksenteon apuna. 18. uudistettu painos. WSOY, Helsinki.

Järvenpää, Marko & Länsiluoto, Aapo & Partanen, Vesa & Pellinen, Jukka 2010. Talousohjaus ja kustannuslaskenta. WSOY, Helsinki.

Kallunki, Jukka-Pekka & Kytönen, Erkki 2002. Uusi tilinpäätösanalyysi. 3. uudistettu painos. Kauppakaari, Helsinki.

Karikorpi, Olli 2010. Raha Ratkaisee, yritystaloudet tutuksi. Hakapaino Oy, Helsinki.

Kauppalehti 2011. Omavaraisuusaste-%. Verkko uutinen 24.2.2011. http://www.kauppalehti.fi/5/i/porssi/tulostiedot/bvc_katsaus.jsp?oid=20110262267. Luettu 15.6.2012.

Kauppalehti 2011. Rahoitustulos ja rahoitustulos-%. Verkko uutinen 22.2.2011. <http://www.kauppalehti.fi/etusivu/rahoitustulos+ja+rahoitustulos-%25/20110261765>. Luettu 3.6.2012.

Kinnunen, Juha & Laitinen, Erkki.K & Laitinen, Teija & Leppiniemi, Jarmo & Puttonen Vesa 2007. Avain laskentatoimeen ja rahoitukseen. Otavan kirjapaino Oy, Keuruu.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kotro, Mikko 2007. Yrityksen kannattavuus ja rahoitus. Aloittavan ja pk-yrityksen näkökulma. Edita Publishing Oy, Helsinki.

Laitinen, Erkki K. 1992. Yrityksen talouden mittarit. 2. painos. Weilin+Göös, Jyväskylä.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili 2005. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 5. uudistettu painos. WSOY, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. Neljäs, uudistettu painos. WSOY, Helsinki.

Neilimo, Kari & Uusi-Rauva, Erkki, 2005. Johdon laskentatoimi. Edita Prima Oy, Helsinki.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2003. Tilinpäätösanalyysi. Edita, Helsinki.

Niskavaara, Eeva 2010. Yritystaloutta esimiehille. WSOYpro Oy, Helsinki.

Salmi, Ilari 2006. Mitä tilinpäätös kertoo? Edita Prima Oy.

Vilkkumaa, Matti 2010. Yrityksen menestyksen mittarit: tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen & tilinpäätösanalyysi. Yrityskirjat Oy, Helsinki.

Yritystutkimus ry 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 9, korjattu laitos. Gaudamus, Helsinki.

Kululajikohtainen oikaistu tuloslaskelma**LIIKEVAIHTO****+ Liiketoiminnan muut tuotot****= LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ**

- + Aine- ja tarvikekäyttö
- + Ulkopuoliset palvelut
- + Henkilöstökulut
- + Laskennallinen palkkakorjaus
- + Liiketoiminnan muut kulut
- /+ Valmisteveraston lisäys/vähennys

= KÄYTTÖKATE

- Suunnitelman mukaiset poistot
- Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
- Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

= LIIKETULOS

- + Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
- + Muut korko- ja rahoitustuotot
- + Korkokulut ja muut rahoituskulut
- +/- Kurssierot
- Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
- Välittämät verot

= NETTOTULOS

- + Satunnaiset tuotot
- Satunnaiset kulut

= KOKONAISTULOS

- /+ Poistoeron lisäys/vähennys
- /+ Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys
- + Laskennallinen palkkakorjaus
- /+ Käyvän arvon muutokset
- /+ Muut tuloksen oikaisut

= TILIKAUDEN TULOS

(Yritystutkismus ry 2011, 14.)

Oikastun taseen muoto

PYSYVÄT VASTAAVAT

Kehittämismenot

Liikearvo

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet

Rakennukset ja rakennelmat

Koneet ja kalusto

Muut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sisäiset osakkeet ja osuudet

Muut osakkeet ja osuudet

Sisäiset saamiset

Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä

Leasingomaisuus

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Aineet ja tarvikkeet

Keskeneräiset tuotteet

Valmiit tuotteet

Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset

Sisäiset saamiset

Muut sisäiset saamiset

Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

Rahat ja rahoitusarvopapere-

Vastaava yhteensä

OMA PÄÄOMA

Osake- tai muu peruspääoma

Ylikurssi-, vara- ja arvonor-

tusrahoisto

Käyvän arvon rahasto

Muut rahastot

Kertyneet voittovarot

Tilikauden tulos

Pääomalainat

Taseen oma pääoma yhteensä

Poistoero

Vapaaehtoiset varauk-

set

Poistoero ja varaukset yhteensä

Oman pääoman oikaisu

Oikaistu oma pääoma yhteensä

VIERAS PÄÄOMA

Pääomalainat

Lainat rahoituslaitoksilta

Eläkelainat

Saadut ennakot

Sisäiset velat

Muut pitkäaikaiset velat

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä

Laskennallinen verovelka

Pakolliset varaukset

Leasingvastuut

Korolliset lyhytaikaiset velat

Saadut ennakot

Ostovelat

Sisäiset ostovelat

Muut sisäiset korolliset velat

Muut sisäiset korottomat velat

Muut korottomat lyhytaikaiset velat

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä

Oikaistu vieras pääoma yhteensä

Vastattavaa yhteensä

(Yritystutkismus ry 2011, 29-30 .)

Kassavirtalaskelma**Liiketulos**

+ Poistot ja arvonalentumiset

= Käyttökate

-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys

+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys

= Toimintajäämä

+ Rahoitustuotot

- Rahoituskulut

- Verot

+/- Satunnaiset tuotot/kulut

= Rahoitusjäämä

-/+ Investoinnit (netto)

-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys

= Investointijäämä

+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys

+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys

+/- Pääomalainojen lisäys/vähennys

+/- Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl.osingonjako)

- Osingonjako/yksityiskäyttö

-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys

= Rahavarojen muutos

+ Rahavarat tilikauden alussa

- Rahavarat tilikauden lopussa

= 0

(Yritystutkimus ry 2011, 53.)

Aviagol Oy:n tuloslaskelma 1.12.2009-31.12.2010

OMSÄTTNING	625610,08
ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER	-461,48
MATERIAL OCH TJÄNSTER	
Material, förnödenheter och varor	
Inköp under räkenskapsperioden	-161,94
Material, förnödenheter och varor sammanlagt	-161,94
Köpta tjänster	-421599,27
MATERIAL OCH TJÄNSTER SAMMANLAGT	-421760,95
PERSONALKOSTNADER	
Löner och arvoden	-123335,86
Lönebikostnader	
Pensionskostnader	-26462,67
Övriga lönebikostnader	-3221,24
Lönebikostnader sammanlagt	-29683,91
PERSONALKOSTNADER SAMMANLAGT	-153019,77
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	-127186,70
RÖRELSEFÖRLUST	-76818,82
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader	
Till övriga	-821,19
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader sammanlagt	-821,19
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER SAMMANLAGT	-821,19
FÖRLUST FÖRE EXTRAORD. POSTER	-77640,01
FÖRLUST FÖRE BOKSLUTSDISP. OCH SKATTER	-77640,01
INKOMSTSKATTER	0,00
RÄKENSKAPSPERIODENS FÖRLUST	-77640,01

Aviagol Oy:n tuloslaskelma 1.1.2011-31.12.2011

OMSÄTTNING	582503,41
ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER	2278,12
MATERIAL OCH TJÄNSTER	
Material, förnödenheter och varor	
Inköp under räkenskapsperioden	
Material, förnödenheter och varor sammanlagt	
Köptatjänster	-426415,06
MATERIAL OCH TJÄNSTER SAMMANLAGT	-426415,06
PERSONALKOSTNADER	
Lönerocharvoden	-142446,78
Lönebikostnader	
Pensionskostnader	-33397,29
Övriga lönebikostnader	-4786,12
Lönebikostnader sammanlagt	-38183,41
PERSONALKOSTNADER SAMMANLAGT	-180630,19
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	-104371,66
RÖRELSEFÖRLUST	-126635,38
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	
Ränteintäkter	0,07
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader	
Till övriga inom samma concern	-5316,00
Till övriga	-2060,05
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader sammanlagt	-7376,05
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER SAMMANLAGT	-7375,98
FÖRLUST FÖRE EXTRAORD. POSTER	-134011,36
FÖRLUST FÖRE BOKSLUTSDISP. OCH SKATTER	-134011,36
INKOMSTSKATTER	0,00
RÄKENSKAPSPERIODENS FÖRLUST	-134011,36

Aviagol Oy:n tase 2010 ja 2011**BALANSRÄKNING**

	31.12.2011	31.12.2010
Aktiva		
RÖRLIGA AKTIVA		
Körtfristiga fordringar		
Kundfordringar	42706,56	62460,65
Lånefordringar	770,95	
Övriga fordringar	3301,89	5451,26
Resultatregleringar	752,09	
Skattefordringar		5958,26
Kortfristiga fordringar sammanlagt	47531,49	73870,17
Kassa och bank	<u>454,25</u>	<u>10160,77</u>
RÖRLIGA AKTIVA SAMMANLAGT	<u>47985,74</u>	<u>84030,94</u>
Aktiva sammanlagt	<u>47985,74</u>	<u>84030,94</u>

BALANSRÖKNING

	31.12.2011	31.12.2010
Passiva		
EGET KAPITAL		
Aktiekapital	2500,00	2500,00
Balanserad förlust från tidigare räkenskapsperioder	-77640,01	
Räkenskapsperiodens förlust	<u>-134011,36</u>	<u>-77640,01</u>
EGET KAPITAL SAMMANLAGT	-209151,37	-75140,01
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristiga		
Skulder till leverantörer	112926,58	71865,98
Övrigaskulder	111038,67	50931,70
Resultatregleringar	33171,86	36373,27
Kortfristiga sammanlagt	<u>-257137,11</u>	<u>-159170,95</u>
FRÄMMANDE KAPITAL SAMMANLAGT	<u>-257137,11</u>	<u>-159170,95</u>
Passiva sammanlagt	<u>47985,74</u>	<u>84030,94</u>

Aviagol Oy:n oikaistu tuloslaskelma v. 2010 ja v. 2011

	2011	2010
LIKEVAIHTO	582503,41	625105,42
Liiketoiminnan muut tuotot	2278,12	-461,48
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	584781,53	624643,94
Aine- ja tarvikekäyttö		-161,68
Ulkopuoliset palvelut	-426415,06	-421 496,38
Henkilöstökulut	-180630,19	-150 171,21
Laskennallinen palkkakorjaus		
Liiketoiminnan muut kulut	-104371,66	-109 141,70
Valmisteveraston lisäys/vähennys		
KÄYTTÖKATE	-126635,38	-56327,03
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0	0
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	0	0
LIIKETULOS	-126635,38	-56327,03
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0,07	0
Muut korko- ja rahoitustuotot	0	0
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-7376,05	-821,19
Kurssierot	0	0
Sijoitusten ja rahoitusarvopaareiden arvonalentumiset	0	0
Välittömät verot	0	0
NETTOTULOS	-134011,36	-57148,22
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
KOKONAISTULOS	-134011,36	-57148,22
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	0	0
Laskennallinen palkkakorjaus	0	0
Käyvän arvon muutokset	0	0
Muut tuloksen oikaisut	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-134011,36	-57148,22

Aviagol Oy:n oikaistut taseet 2010 ja 2011

	2010	2011
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Kehittämismenot		
Liikearvo		
Muut aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Koneet ja kalusto		
Muut aineelliset hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
Sisäiset osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet		
Sisäiset saamiset		
Muut saamiset ja sijoitukset		
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä		
Leasingomaisuus		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet		
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus yhteensä		
Myyntisaamiset	62460,65	42706,56
Sisäiset saamiset		770,95
Muut sisäiset saamiset		
Muut saamiset	11409,52	4053,98
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	73870,17	47531,49
Rahat ja rahoitusarvopaperit	10160,77	454,25
Vastaava yhteensä	84030,94	47985,74

	2010	2011
VASTATTAVA		
OMA PÄÄOMA		
Osake- tai muu peruspääoma	2500,00	2500,00
Ylikurssi-, vara- ja arvonorotusrahasto		
Käyvän arvon rahasto		
Muut rahastot		
Kertyneet voittovarot		-77640,01
Tilikauden tulos	-77640,01	-134011,36
Pääomalainat		
Taseen oma pääoma yhteensä	-75140,01	-209151,37
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero ja varaukset yhteensä		
Oman pääoman oikaisut		
Oikaistu oma pääoma yhteensä		
VIERAS PÄÄOMA		
Pääomalainat		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Eläkelainat		
Saadut ennakot		
Sisäiset velat		
Muut pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		
Laskennallinen verovelka		
Pakolliset varaukset		
Leasingvastuut		
Korolliset lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot		
Ostovelat	71865,98	112926,58
Sisäiset ostovelat		
Muut sisäiset korolliset velat		
Muut sisäiset korottomat velat	48000,00	108316
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	39304,97	35894,53
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	159170,95	257137,11
Oikastu vieras pääoma yhteensä	84030,94	257137,11
Vastattavaa yhteensä	84030,94	47985,74

Tunnuslukujen kaavat

$$\text{Myyntikate-\%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 =$$

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 =$$

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 =$$

$$\text{Oman pääoman tuotto\%} = \frac{\text{Nettotulos (12kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudelta}} \times 100 =$$

$$\text{Koko pääoman tuotto\%} = \frac{\text{Nettotulos + Rahoituskulut + Verot}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudelta = kokonaispääoma}} \times 100 =$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto\%} = \frac{\text{Nettotulos+Rahoituskulut+Verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudelta}} \times 100 =$$

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Omavaraisuusaste \%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistu taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus \%} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat – Saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \times 100$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste-\%} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{Rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Quickratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

$$\text{Currentratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12kk)}}$$

$$\text{Myyntisaamisten kiertonopeus, pv} = \frac{\text{Liikevaihto (12kk)}}{\text{Myyntisaamiset}}$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika, pv} = \frac{365 \times (\text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Liikevaihto (12kk)}}$$

$$\text{Ostovelkojen kiertonopeus, pv} = \frac{\text{Liikevaihto (12kk)}}{\text{Ostovelat}}$$

$$\text{Muuttuvat yksikkökustannukset} = \frac{\text{Muuttuvat kustannukset yhteensä}}{\text{Myynnin määrä (keikkojen määrä)}}$$

$$\text{Kiinteät yksikkökustannukset} = \frac{\text{Kiinteät kustannuksen yhteensä}}{\text{Myynnin määrä (keikkojen määrä)}}$$

$$\text{Keskimääräiset yksikkökustannukset} = \frac{\text{Kokonaiskustannukset}}{\text{Myynnin määrä (keikkojen määrä)}}$$

Aviagol Oy:n tunnuslukujen laskelmat Aviagol Oy myyntikate vuosilta 2010 ja 2011:

Oikaistu tuloslaskelma	1-12/2011	1-12/2010
Liikevaihto	582 503,41	625 105,42
Liiketoiminnan muut tuotot	2278,12	-461,48
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	584 781,53	624 643,94
Materiaalit ja palvelu		-161,68
Ulkopuoliset palvelut	-426415,06	-421496,38
Myyntikate	158 366,47	202 985,88

v. 2010 = 202985,88/625105,42 * 100% = 32%

v. 2011 = 158366,47/582503,41 * 100% = 27%

Aviagol Oy käyttökate vuosilta 2010 ja 2011:

Myyntikate	158 366,47	202 985,88
Henkilöstökulut	-180 630,19	-150 171,21
Liiketoiminnan muut kulut	-104 371,66	-109 141,70
Käyttökate	-126 635,38	-56 327,03

v. 2010 = (-56327, 03)/624643,94 * 100% = -9%

v. 2011 = (-126635, 38)/584781,53 * 100% = -22%

Aviagol Oy:n liike-tulos vuosilta 2010 ja 2011:

Käyttökate	-126 635,38	-56 327,03
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Liike-tulos	-126 635,38	-56 327, 03

v. 2010 = (-56327, 03)/624643,94 * 100% = -9%

v. 2011 = (-126635, 38)/584781,53 * 100% = -22%

Aviagol Oy:n koko pääoman tuotto % vuosilta 2010 ja 2011:

v. 2010 = (-56327,03)/84030,94*100% = -67%

v. 2011 = (-126635,38)/66008,34*100% = -191,8%

Aviagol Oy:n sijoitetun pääoman tuotto % vuosilta 2010 ja 2011:

v. 2010 = (-56327,03)/(-75140,01) = -75 %

v. 2011 = (-126635,38)/(-142145,69) = -89,1 %

Aviagol Oy:n nettotulos % vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = (-57148, 22) / 624643, 94 = -9,1\%$$

$$v. 2011 = (-134011, 43) / 584781, 53 = -22, 9\%$$

Aviagol Oy:n omavaraisuusaste % vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = (-75140,01)/84030,94 = -89,4\%$$

$$v. 2011 = (-209151,37)/47985,74 = -435,9\%$$

Aviagol Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus % vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 159170,95/624643,94 = 25,5 \%$$

$$v. 2011 = 257137,11/582781,53 = 44,1 \%$$

Aviagol Oy:n nettovelkaantumisaste % vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 10160,77/(-75140,01) = -13,5\%$$

$$v. 2011 = 454,25/(-209151,37) = -0,2\%$$

Aviagol Oy:n quick ratio vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 47985,74/257137,11 = 0,53$$

$$v. 2011 = 84030,94/159170,95 = 0,19$$

Aviagol Oy:n current ratio vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = (47985,74+0)/257137,11 = 0,53$$

$$v. 2011 = (84030,94+0)/159170,95 = 0,19$$

Aviagol Oy:n myyntisaamisten kiertoaika vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 365 \times 62460,65/625105,42 = 36$$

$$v. 2011 = 365 \times 42706,56/582503,41 = 27$$

Aviagol Oy:n myyntisaamisten kiertonopeus vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 625105,42/62460,65 = 10$$

$$v. 2011 = 582503,41/42706,56 = 14$$

Aviagol Oy:n ostovelkojen kiertoaika vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 365 \times 71865,98/625105,42 = 42$$

$$v. 2011 = 365 \times 112926,58/582503,41 = 71$$

Aviagol Oy:n ostovelkojen kiertonopeus vuosilta 2010 ja 2011:

$$v. 2010 = 625105,42/71865,98 = 9$$

$$v. 2011 = 582503,41/112926,58 = 5$$

Kassavirtalaskelma Aviagol Oy**2011**

Liiketulos		-126 635,38
+	Poistot ja arvonalentumiset	0
Käyttökate		-126 635,38
-/+	Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	124304,84
+/-	Pakollisten varausten lisäys/vähennys	0
Toimintajäämä		-2 330,54
+	Rahoitustuotot	0
-	Rahoituskulut	-7376,05
-	Verot	0
+/-	Satunnaiset tuotot/kulut	0
Rahoitusjäämä		-9 706,59
-/+	Investoinnit (netto)	0
	Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys	0
Investointijäämä		-9 706,59
+/-	Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	0
	Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	0
+/-	Pääomalainojen lisäys/vähennys	0
	Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl.osingonjako)	0
-	Osingonjako/yksityiskäyttö	0
-/+	Lainasaamisten lisäys/vähennys	0
Rahavarojen muutos		-9 706,59
+	Rahavarat tilikauden alussa	10 160,77
-	Rahavarat tilikauden lopussa	-454,25
=		0

Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys lasketaan seuraavasti:

Vaihto-omaisuus alussa	+	0
Vaihto-omaisuus lopussa	-	0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä alussa	+	73870,17
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä lopussa	-	47531,49
Pitkäaikaiset myyntisaamiset alussa	+	0
Pitkäaikaiset myyntisaamiset lopussa	-	0
Lyhytaikaiset korottomat velat alussa	-	159171
Lyhytaikaiset korottomat velat lopussa	+	257137,1
Pitkäaikaiset ostovelat alussa	-	0
Pitkäaikaiset ostovelat lopussa	+	0
Pitkäaikaiset saadut ennakot alussa	-	0
Pitkäaikaiset saadut ennakot lopussa	+	0
Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	=	124304,8